

M E S E Č N I L I S T O

O B Č I N E Š O Š T A N J

JULIJ, AVGUST

PRILOGA
LIST - KULTURA

INTERVJU:
BORIS LAMBIZER
str. 10

PO ŠLANDROVI POTI
str. 19

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XXIV
ŠT. 7/8
27. AVGUST 2020
3€

**REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE**

Izdaja
Zavod za kulturo Šoštanj,
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik
Jože Volk

Vodenje redakcije
mag. Milojka B. Komprij

Jezikovni pregled
Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani
Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk
Grafika Gracer d. o. o.

Naklada
600 izvodov

**Kritične pripombe na vsebino ali obliko
Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.**

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za **LIST št. 9/2020** pošljete najkasneje
do 15. septembra 2020 na elektronski
naslov list.revija@gmail.com.

Foto naslovnice (Skorno, sveti Anton) – Dejan
Tonkli

List je naprodaj v Trafiki
3dva na Glavnem trgu,
Šoštanj.

KAZALO

Naša občina	4
Iz zgodovine	6
Gutenbuchel	8
Intervju	10
List je odpadel	12
Listno ogledalo	13
Dogodki in ljudje	14
Naša društva	17
Zadnja novica	18
Cerkev	18
V naravi	19
Šola	22
Razvedrilo	23
Fotoanekdota, hudomušnica	24

NAROČILNICA

Naročam revijo List do pisnega preklica

Ime in priimek

Naslov (ulica in kraj)

E-naslov ali telefon

Podpis

Naročilnico pošljite po navadni pošti na naslov:
Zavod za kulturo Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj ali
na e-naslov: list.revija@gmail.com.

Cena letne naročnine (11 številčk) je 20 €, cena posamezne
številke pa 3 €.

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
RAZSTAVA	september, oktober 2020	Tjaša Rezman: Modrina	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
KOLONIJA	sobota, 5. 9., 9.00	Likovna kolonija, posvečena prenovi starega trškega jedra v Šoštanju	Glavni trg	Občina Šoštanj
SEJEM	ponedeljek, 7. 9., 10.00–18.00	Knjižni sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
ZELIŠČA	sreda, 9. 9., 16.00–18.00	Zeliščarna	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
GLEDALIŠČE	sreda, 16. 9.	Ana Desetnica	Glavni trg	Zavod za kulturo Šoštanj
PLANINSTVO	četrtek, 17. 9.–20. 9.	Pohodni tabor za odrasle v Julijskih Alpah	Julijske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
RAZSTAVA	četrtek, 17. 9., 18.00	Družmirje, ki ga ni več	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj in Muzej Velenje
POTOPIŠ	torek, 22. 9., 18.30	Ana Seher: Sejšeli	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PLANINSTVO	sobota, 26. 9.	Tura Ljubelj–Palec	Ljubelj–Palec	Planinsko društvo Šoštanj
PLANINSTVO	nedelja, 27. 9.	Planinski pohod na Smrekovec (1577 m) ob občinskem prazniku in 4. dan Smrekovca	Smrekovec	Planinsko društvo Šoštanj
PLANINSTVO	nedelja, 27. 9.	Kolesarski vzpon na Smrekovec (1577 m) ob občinskem prazniku in 4. dan Smrekovca	Smrekovec	Planinsko društvo Šoštanj

Šport Kultura in umetnost Splošno

Napovednik prireditev je objavljen v reviji List, v časopisu Naš čas in na spletnem portalu Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>).
Podatke o prireditvah pošljite na elektronski naslov: prireditve@sostanj.net

ANA DESETNICA
16. septembra
2020
Glavni trg
Šoštanj

NAŠA OBČINA

Balinarke DU Šoštanj so se uvrstile na državno prvenstvo

Balinarke DU Šoštanj so se že tretjič zapored uvrstile na državno prvenstvo, potem ko so na pokrajinskih športnih igrah ŠPZDU v Velenju osvojile prvo mesto.

Izvrstni drugi so bili njihovi moški kolegi. Za Šoštanj so nastopali:

Zlate balinarke
Gabriela Sevčnikar
Marjana Petelinšek
Fanika Hudournik
Marija Goltnik
Elizabeta Menih

Srebrni balinarji
Hajdurin Kahrmanovič
Mujo Nuhanovič
Ratko Stanisavljevič
Branko Guzej
Habid Delić

Foto arhiv Občine Šoštanj

Foto arhiv Občine Šoštanj

Izgradnja kolesarske steze skozi Šoštanj

V četrtek, 16. julija 2020, je v prostorih Občine Šoštanj potekala predstavitev trase državne kolesarske povezave DKP R3 (R8), ki bi potekala tudi skozi mesto Šoštanj.

Prisotni so bili predstavniki projektanta, hidrolog, Komunalnega podjetja Velenje, Elektra Celje in Občine Šoštanj. Na sestanek so bili vabljeni lastniki zemljišč, na katera bi se posegalo zaradi

izgradnje kolesarske povezave, ki so imeli možnost predstaviti svoje pomisleke in predloge. Želja Občine je, da bi bil projekt državne kolesarske povezave realiziran, za kar pa bo potrebno intenzivno sodelovanje vseh udeležencev, časa je namreč malo. Upamo, da nam bo s skupnimi močmi uspelo pravočasno izpeljati ta povezovalni projekt.

Foto arhiv Občine Šoštanj

Prvi posredovalci tudi v občini Šoštanj

Prvi posredovalci rešujejo življenja v primerih, ko so oboleli precej oddaljeni od ekipe Nujne medicinske pomoči ali pa je ta že na terenu. V ta namen bomo tudi v Šoštanju gasilce, ki pristopijo na pomoč, dodatno usposobili in opremlili. Pretekli vikend je v prostorih gasilskega doma Šoštanj že potekal prvi del usposabljanja za prve posredovalce, ki se ga je udeležilo 44 gasilk in gasilcev iz vseh štirih prostovoljnih gasilskih društev v občini Šoštanj (Šoštanj – mesto, Topolšica, Gaberke in Lokovica). Udeležence je uvodoma pozdravil župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki se je vsem udeležencem zahvalil za njihovo pripravljenost pomagati tudi v tovrstnih intervencijah, zahvalil pa se je tudi mag. Janezu Kramarju, vodji

Reševalne postaje UKC Ljubljana, ki je z ekipo svojih inštruktorjev kot prispevek kraju, v katerem živi, izkazal pripravljenost izvedbe brezplačnega usposabljanja za vse udeležence usposabljanja. Kot glavni pobudnik, da tudi Občina Šoštanj vstopi v sistem prvih posredovalcev, je udeležence prvega usposabljanja pozdravil gasilski poveljnik občine Šoštanj Boris Goličnik. Tudi on se je zahvalil mag. Kramarju, gasilkam in gasilcem, prav tako pa

se je zahvalil županu in podžupanu Vikiju Drevo za posluš in podporo pri nabavi potrebne opreme za tovrstna posredovanja, ki jo bo po predhodnem medsebojnem dogovoru zagotovila Občina Šoštanj.

V jesenskem delu sledi še drugi del usposabljanja, saj se je za usposabljanje prijavilo kar 99 gasilk in gasilcev iz vseh štirih prostovoljnih gasilskih društev naše občine.

TJAŠA REHAR

Obnova toplovoda na Cankarjevi cesti

Na Cankarjevi cesti v Šoštanju so pričeli z deli za obnovo toplovodnega omrežja, in sicer

prestavitve primarnega omrežja za TPP 312 iz objektov Cankarjeva 17–19 in Cankarjeva 15.

Izvajalec del je podjetje Krevzel instalacije, storitve, d. o. o., pogodbeni rok izvedbe pa je 90 dni.

Vse prebivalce in tudi ostale prosimo, da dosledno upoštevajo navodila na gradbišču.

Foto arhiv Občine Šoštanj

Ureditve dveh infekcijskih boksov

Občina Šoštanj bo sofinancirala preureditev prostorov v Zdravstveni postaji Šoštanj, s katero bosta pridobljena dva infekcijska boksa – za otroke in odrasle. Dela bodo zaključena predvidoma do konca septembra.

Gre za nujen gradbeni poseg, ki ga narekujejo razmere in potrebe zaradi novega koronavirusa.

Žal sta se v zadnjih dveh tednih pojavili dve okužbi tudi v občini Šoštanj. Občina seveda nima in tudi ne more pridobiti podatkov o identiteti okuženih, obema pa želimo čim prejšnje okrevanje.

Vsi skupaj se moramo truditi, da z zaščitnimi ukrepi zajezimo nadaljnje širjenje. Ostanimo zdravi.

Pred začetkom šolskega leta

Nezadržno se bliža začetek šolskega leta. Župan Darko Menih vsako leto skliče sestaneke glede izvajanja šolskih prevozov, saj šoštanjsko osnovno šolo obiskuje približno 60 % vozačev. Dogovorili so se, kako bodo šolski prevozi potekali, in dorekli nekaj podrobnosti glede posameznih relacij. Strinjali so se, da je bilo dosedanje sodelovanje odlično in da je najpomembnejša varnost vseh udeležencev v prometu.

Foto arhiv Občine Šoštanj

V MUS razstava ob 100. obletnici NK Šoštanj

Nogometni klub Šoštanj letos praznuje že 100. obletnico delovanja. Epidemija COVID-19 je nekoliko posegla tudi v praznovanja v počastitev tega visokega jubileja, nekaj dogodkov pa v klubu vseeno pripravljajo.

Prvi takšen je bil v sodelovanju z Muzejem usnjarstva na Slovenskem, kjer so pripravili razstavo, na kateri so predstavili predvsem materialno gradivo – originale, ki so se ohranili skozi 100-letno klubsko zgodovino.

Na otvoritvi je o razstavi spregovoril avtor Jernej Hozjan (Muzej usnjarstva na Slovenskem), direktorica Muzeja Velenje Mojca Ževart, predsednik NK Šoštanj Andrej Goršek, razstavo pa je odprl župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je vsem, ki so kadarkoli delovali v klubu, čestital in se jim zahvalil, sedanjim delavcem pa obljubil pomoč Občine tudi v prihodnje. Letos je Občina namreč financirala obnovo garderob na objektu ob stadionu.

Poleg te razstave bodo pripravili še razstavo na Trgu svobode in osrednji dogodek v drugi polovici septembra na stadionu.

Foto arhiv Občine Šoštanj

IZ ZGODOVINE

O huzarskem poročniku z zlatim grifonom

Gustav pl. Eder in park dvorca Marof

Tole pisanje se je začelo kot sestavljanje precej suhoparnega opisa dveh načrtov z dvorca Marof/Gutenbüchel, ki ju hrani Knjižnica Velenje, pa je potem dobilo nepričakovan zasuk v grbo-slovne vode, od koder so skočili grifoni v park pred dvorcem. Gremo po vrsti:

Najprej o načrtih:

Dva najstarejša načrta z Gutenbüchla sta povezana z gradbenimi posegi lastnika Gustava pl. Ederja: to sta načrta za monumentalno parkovno stopnišče in za gospodarsko poslopje.

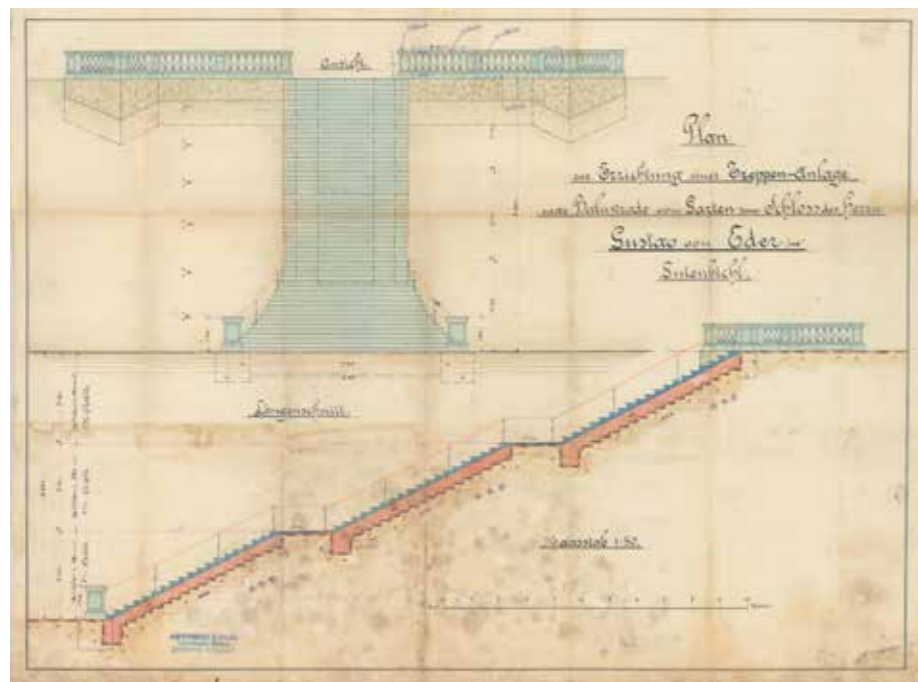
Prvi načrt je označen kot 'Načrt za ureditev stopnišča z balustrado od vrta h gradu gospoda Gustava pl. Ederja v Gutenbüchlu.' Pogled in vzdolžni prerez sta risana v merilu 1:50. Stopnišče je razdeljeno v tri rame s po 19 'višinami' (= stopnicami), visokimi po 162 mm, od katerih ima vsaka 3 mm padca (za odtekanje vode). Vmesna podesta med ramami bi bila betonska. Ploščad, na katero se vzpnejo stopnice, je zamejena z balustradno ograjo na opornem zidu, grajenem iz lomljenca. Na 'pogledu' je kasneje dopisano, da je potrebnih 49 kosov postamentov (precej so jih razen za ograje uporabili tudi

kot podstavke za svetilke), 28 kosov polic za balustradno ograjo in prav toliko podnožij ter 244 balustrov – struženih stebričev za ograjo. V levem spodnjem delu je žig družbe »Antonini & Elia/Lavoratorio Marmi/Gemona (Friuli)« – torej kamnoseška delavnica v Huminu v Furlaniji – Julijski krajini. Je dejansko dela izvedla ta družba? Do sedaj je veljalo: »Ograje in stopnišče pred gradom je dal po lastnih načrtih v francoskem slogu izdelati iz tržaškega marmorja že Gustav Eder /.../«.¹

Pri izvedbi so na spodnja podstavka dodali še piramidasti steli, namesto preprostega ročaja pa ob stopnišču postavili ograjo z litoželeznimi elementi. Domnevati smemo, da so istočasno s spodnjim stopniščem izdelali tudi srednje in zgornje stopnišče z enako balustradno ograjo in plitvimi kamnitimi posodami. To pomeni, da je osnova parka pred dvorcem dejansko delo pl. Ederja.

Drugi načrt je označen kot 'Načrt za postavitev gospodarske stavbe za gospoda Gustava pl. Ederja v Gutenbüchlu.' Narisani so vzdolžni profil G-D, prerez A-B skozi kletni svetlobni jašek in sprednji pogled v merilu 1:100. Levo spodaj je načrt datiran * Badgestein avgust 1899*. Na listu je nalepljen avstrijski kolek za 30 hellerjev, kar kaže, da je bil načrt bržčas uporabljen v enem od upravnih postopkov.

Podolžna stavba je centralno simetrično zasnovana, osrednji del obsega 4 etaže: klet, dve nadstropji in podstrešje s prečnim slemenom, oba nižja stranska kraka imata samo pritličje in podstrešje, kamor se pride po lestvi, ter vzdolžno sleme. Medetažne konstrukcije so delno plitvi oboki na jeklenih traverzah, ostrešje sloni na seriji trapezoidnih vešal. Da se prepoznati del stavbe, namenjen za konjski hlev: s petimi boksi in talnim kanalom.

Načrt stopnišča pred dvorcem Marof, hrani Knjižnica Velenje

ROK POLES

Osrednji rizalit (izpostavljeni in dvignjeni del stavbe) ima 4 okenske osi, nižja kraka pa po 7. Vogali so šivani, fasadne odrtine obrobljene z okvirji, v zatrepu je predvideno rezljano okrasje v 'švicarskem slogu'; na vseh zaključkih slemen so leseni okrasni stebriči. Pripisano je, da je strešni napušč globok zadaj 1,2 m, spredaj pa 80 cm.

Gre torej za stavbo v maniri poznega historizma, ki je okrašena kot palača, čeprav je to dejansko hlev. Je pa res dolg 50 m, enkrat daljši od dvorca.

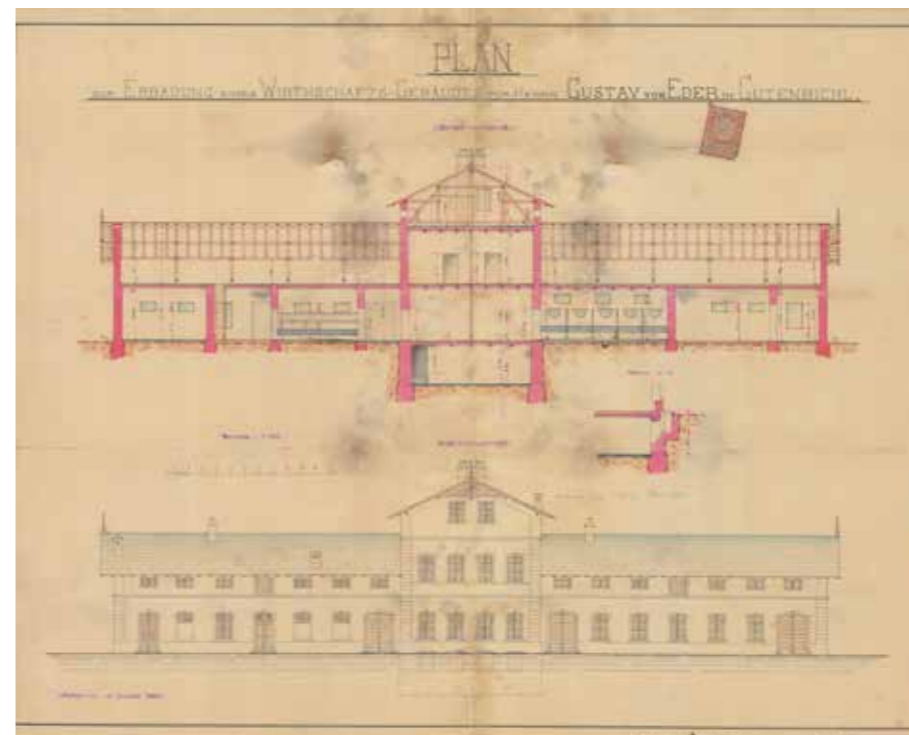
Indic k izvoru načrta je označba kraja: Badgestein, današnji zdraviliško-turistični Bad Gastein v Visokih Turah v Avstriji, kjer je v 19. stoletju letovala cesarska družina in so zrasli številni razkošni hoteli. Tamkajšnji arhitekturni biro, v katerem so nastali načrti, bo še treba najti.

Pomenljivo srečno naključje je, da se je ohranil en list od (zagotovo večih) načrtov za kamnoseške elemente parka in en list od (zagotovo večih) načrtov za gospodarsko poslopje. Oba posega sta neločljivo povezana: če so hoteli urediti nov monumentalni park, združen z novim, položnim serpentinastim dostopom do dvorca, so morali odstraniti stari marof, ki je bil napoti – stal je južno od dvorca – in urediti nov gospodarski sklop na vzhodni strani. Lego stavb in njihov izgled pred posegom pl. Ederja poznamo po risbi v župnijski kroniki in Franciscejskem katastru.

V času pl. Ederja – 1899 – je nastal tudi ambiciozen rastlinjak – steklenjak za dvorcem, ki naj bi bil po mnenju spomeniškovarstvene službe »s svojo zasnovo in vsemi ohranjenimi elementi [ogrevalni, namakalni in prezračevalni sistem] edini primer tovrstne tehniške dediščine v slovenskem prostoru«² (ob rastlinjakih Tivoli in Sezana?). Na dvokrilnih vhodnih vratih sta tablici z napisom: IG. GRIDL/K. UND K. HOF—EISEN-CONSTRUCTIONS-WERKSTÄTTE/WIEN, torej da gre za izdelek Cesarske in kraljeve dvorne delavnice za železne konstrukcije Ignaza Gridla na Dunaju.

Družba Ignaza Gridla (1825–1890) je bila vodilna za jeklene konstrukcije v Avstro-Ogrski, tako za železniške mostove kot kupole in druge konstrukcije historične arhitekture. Delala je tudi v današnji Sloveniji: 1890/91 dobavljala jeklene elemente za novo koncertno hišo Filharmonične družbe v Ljubljani,³ 1909 sodelovala pri gradnji mostu preko Drave⁴ in razglednega stolpa na Pohorju.⁵

V Šaleški dolini je stal še en (še malenkost daljši) prestižni Griedlov rastlinjak – pri gradu Novi Šalek (Vila Herberstein); v oglasu leta 1904 so navajali, da se prodaja »Idealna luksuzna posest z 22 m dolgim rastlinjakom Ignaza Griedla z Dunaja.«⁶ Po podatkih iz dnevnika grafice Herberstein je bil ta steklenjak prodan v tujino.

Načrt gospodarskega poslopja dvorca Marof, hrani Knjižnica Velenje

Zdaj pa o lastniku – naročniku del:

Gustav pl. Eder se kot lastnik Marofa omenja med letoma 1896 in 1902, pred njim je bil lastnik Josef Negri, za njim Karl pl. Huber.⁷

Leta 1901 je bilo posestvo opisano kot: »Posestvo Gutenbichl, območje Šoštanj okoli. Pošta, železniška in telegrafska postaja Šoštanj, policijski okraj Slovenj Gradec, sodni okraj Šoštanj, katastrska občina Ravne. Grad: Gutenbichl.

Izmera v hektarih, in sicer: stavbno območje 0,575, vrtovi 3,7405, njive 17,2640, travniki 28,7732, gozdovi 25,3205, ribniki in jezera 0,2887, skupaj 75,9613. Davek K 273,06, katastrsko čisti dohodek K 1400.-

Posestnik: Gustav pl. Eder, posestnik ter cesarski in kraljevi poročnik v huzarskem regimentu št. 12. zima v tujini, poletje v Gutenbüchlu. Oskrbništvo: oskrbništvu posestva Gutenbichl. Uslužbenec: Valentin Jurz, oskrbnik posestva«⁸

O 'našem' pl. Ederju pravi časopisna novička, da je leta 1900 v hotelu 'Daniel' v Gradcu julija in septembra bival Eder G. pl., z ženo, grad Gutenbichl.⁹

O grbu in družini Eder prinaša podatke knjiga 'Genealogija in heraldika meščanskih avstro-ogrskih družin':

»Sekan ščit. V desnem srebrnem polju tri rdeče zvezde, v levem črnem polju zlati grifon. Šlem je odprt, kronan, nad njim kot okras grifon. Šlemno ogrinjalo je desno rdeče-srebrno in levo črno-zlato.

Salzburška družina, ki se tam pojavi v 16. stoletju v plemiški in meščanski liniji. Hanns Eder se omenja 1524, Leonhart Eder 1603, Sebastian Eder je umrl 1611 kot svetnik v Salzburgu. Ederji danes [1899] cvetijo v vseh avstrijsko-madžarskih kronskih deželah. Linija s sedežem na Gutenbüchlu pri Šoštanju na Štajerskem svojo genealogijo začinja z:

Marof pred posegom pl. Ederja – risba Lavrencija Vošnjaka iz župnijske kronike (1872)

I. Josef Eder, umrl 13. junija 1826 v Stuhlweissenburgu; tamkajšnja matrika ga omenja kot poznanega meščana, člana mestnega sveta (magistrata) in oskrbnika cerkve; sin:

II. Josef, rojen 4. februarja 1798 v Stuhlweissenburg, umrl 1872 v Budimpešti; sin:

III. Josef, rojen 2. aprila v Budimpešti, sin:

IV. Josef, rojen 5. februarja 1875 v Budimpešti, tačas [1899] s sedežem pri Gutenbüchlu na Štajerskem.«¹⁰

Mešata se torej dve osebi:

- Josef pl. Eder, ki je bil med 1898 in 1918 lastnik vile/'gradu' Novi Šalek pri Velenju (danes vila Herberstein) in

- Gustav pl. Eder, med 1896 in 1902 lastnik Marofa/Gutenbüchla pri Šoštanju.

Njuno sorodstveno razmerje bo še treba razjasniti, grb pa dejansko poznamo z reliefne nalepke gradu Novi Šalek, ki je svojčas krožila po internetu. Nov podatek je barvna shema grba.

Na tem mestu moramo združiti dva podatka: da je pl. Eder uredil nov park pred dvorcem ter da je ključna heraldična figura grba pl. Ederjev zlati grifon. Zgornji parter parka okoli fontane stražijo štiri cinaste pošasti z glavo in šapami levinje, prsmi ženske in ptičjimi krili. Bržčas so to grifoni iz grba pl. Ederjev (čeprav bi – strogo gledano – moral grifon imeti orlovsko glavo in kremplje).

Kam sta nas pripeljala dva stara načrta: do monumentalne vizije nove ureditve prostora, ki jo je moral imeti pl. Eder; do odločnosti in finančne moči, ki je omogočila to ambiciozno izvedbo v samo 6 letih; do grifonov, ki so privzeli v park iz družinskega grba in so tako hkrati okras in 'logotip' ponosne družine – in nenazadnje: da je bilo vse to domala pozabljeno ...

Tablica na steklenjaku

Reliefna nalepka 'Grad Novi Šalek, Velenje' z grbom pl. Ederjev ter barvni prikaz grba

¹ Miran Aplinc: Woschnaggi, industrialci iz Šoštanja, Zavod za kulturo Šoštanj, Šoštanj 2005, 113.

² Uvodni plakat z razstave Rastlinjak, ZVKDS OE Celje, Marof 2016.

³ Laibacher Wochenblatt 1891, št. 586.

⁴ Slovenski narod, 1913, št. 193, 4.

⁵ Planinski vestnik 1939, št. 10, 277.

⁶ Deutsche Wacht 50, 1904, 8; 51, 9, 57 ...

⁷ Reinhart Bachofen pl. Echt, Wilhelm Hoffer, Jagdgeschichte Steiermarks: Geschichte der Steirischen Jagdgebiete, Leykam, 1928, 307. Po: Zimmermann, Gradovi, 250.

⁸ Schematismus des landtäflichen und Grossgrund-Besitzes von Steiermark. Nach amtlichen Quellen und direkten Angaben bearbeitet. L. Weiss, Dunaj 1901, 96.

⁹ Grazer Tagblatt, 8. 7. 1900, 10. 11. 9. 1900.

¹⁰ Hermann Hermann: Genealogie und Heraldik bürgerlichen Familien Österreichs-Ungarns, 1. zvezek, Dunaj 1899.

¹¹ Špela Janežič: Vila in posestvo Herberstein, diplomatska naloga.

GUTENBUCHEL

Kako vrniti življenje dvorcu Gutenbuchel

Kaj so nam sporočili potomci rodbine Woschnagg?

Ob času, ko je bila v dvorcu Gutenbuchel v Ravnah pri Šoštanju postavljena lanskoletna adventna razstava, polna prazničnih detajlov, vonjav in utrinkov, so se na povabilo odzvali člani in bližnji povezani v sedanjo družinsko skupnost rodbine Woschnagg iz Dunaja. Želeli so si obnoviti stike s tukajšnjimi predstavniki Šoštanja, ogledati Muzej usnjarstva na Slovenskem (z velikim interesom za ohranjenim gradivom o nekdanji Woschnaggovi »Leder Fabrik«) ter obiskati in podoživeti svoj nekdanji dom, dvorec Gutenbuchel. Gregor Woschnagg, ki je bil hkrati predstavnik družine in obiskovalcev, je sedanji zaupnici in pooblaščenki uporabe originalnega imena družine Woschnagg **Mateji Kumer, mag. ing. arh.**, povedal, da »niso ravno navdušeni nad stanjem tistega, kar so morali na silo zapustiti Šoštanju in takratni državi, so pa izjemno zadovoljni, da sedanji oblastniki in predvsem strokovni entuziasti ohranjamo njihov duh in spomin, ki ga lahko pokažejo tudi svojim potomcem.«

Dr. Miran Aplinc, vodja Muzeja usnjarstva na Slovenskem (MUS) v Šoštanju, pa je o tem po obisku in pogovorih v muzeju pripravil krajšo izjavo: »10 let muzeja smo nameravali obeležiti s prireditvijo pred muzejem (odprtje delno prenovljenih tal), dogodek v kulturnem domu (okrogla miza, projekcija filma in zaključni del). Nadalje z izidom kar štirih publikacij (Gradiva) in z razstavo (10 let MUS) na trgu Svobode v Šoštanju. Obisk Woschnaggov je bil povezan z mojim predhodnim sodelovanjem in Pine Špegelj, ki je izdelovala dokumentarni film, pri katerem sem aktivno vključen tudi sam. Vse aktivnosti v zvezi z obiskom Woschnaggov je samoiniciativno prevzela Mateja Kumer, kar pomeni tudi vso koordinacijo in urejanje podrobnosti posameznih detajlov obiska, pogovorov, ogleda razstave v dvorcu in srečanje na najvišji ravni v občini Šoštanj. Nekaj gostov si je muzej usnjarstva ogledalo že prejšnjič. O njihovem odnosu do muzeja pa bi veljalo kaj več povedati v samostojnem poročilu za glasilo List. Sodelovanje potomcev nekdanjih industrialcev v Šoštanju je vezano na njihov obisk v Sloveniji, ko obišejo grobnico v Zavodnjah, ob tem pa tudi naš muzej.«

Dr. Aplincu smo zastavili še dve ključni vprašanji: **Kaj je bilo bistveno ob ogledu in pogovorih o muzeju ter drugih nekdanjih lastninskih deležih, objektih v Šoštanju in okolici.**

»Njihov pogled je bil neobremenjen, ne bodo pa pozabili, kaj se je dogajalo v preteklosti z njimi kot družino, osebnostmi in lastnino, kot

znano tudi zato, da se kaj takega ne bi več zgodilo (Gregor Woschnagg).«

Kateri objekti so še danes del kulturne ali stavbne dediščine, ki so kdaj prej pripadali Woschnaggom?

»Objekti Tovarne usnja Šoštanj (nazadnje IUV), ki jih danes večinoma ni več, stavba muzeja, vogalna hiša na glavnem trgu, tovarniška direkcija na glavnem trgu, tri hiše za delavska stanovanja na Prešernovi cesti, graščina Turn, dvorec Gutenbuchel in vila Široko.«

Po navedbah Mateje Kumer, strokovne redaktorice serije naših prispevkov, je glavni predstavnik rodbine **dr. Gregor Woschnagg**, ki je bil vpliven predstavnik avstrijske družbe in ugleden Dunajčan; veleposlanik EU in EU pogajalec, stalni predstavnik Avstrije v EU od septembra 1999 do marca 2007. Od leta 1987 do 1996 je bil namestnik avstrijskega veleposlanika EU Manfreda Scheicha, ki mu je pomagal tudi pri pristopnih pogajanjih Avstrije z EGP in EU. Od leta 1993 do 1996 je bil tudi namestnik vodje oddelka za ekonomsko in integracijsko politiko na ministrstvu za zunanje zadeve, ki ga je nato vodil od leta 1997 do 1999. Gregor Woschnagg pa je bil tudi svetovalec Avstrijskemu združenju industrij pri evropskih vprašanjih. Od leta 2008 je bil podpredsednik nestranskega avstrijskega društva za zunanjo politiko in Združenih narodov (ÖGAVN) ter od aprila 2010 predsednik častnega odbora Španske jahalne šole.

Še o stanju nekdanjih bolj ali manj ohranjenih zgradb in zemljišč v ožjem kompleksu dvorca je treba opozoriti (več načrtujemo v nadaljevanju serije prispevkov!).

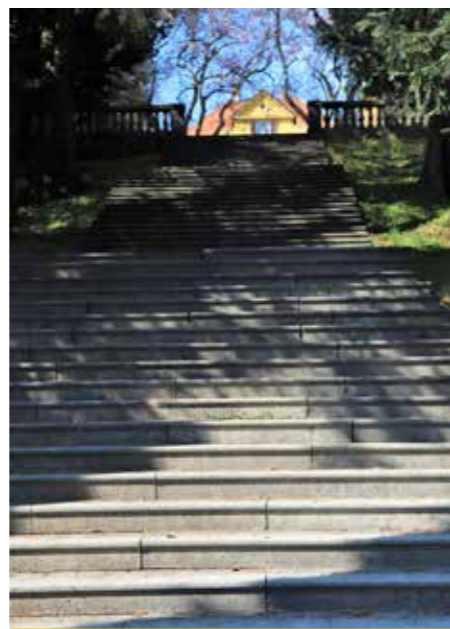
Večji del zgradb, ki jih je imela v najemu Psihatrična bolnišnica Vojnik, je še vedno v dobrem stanju, saj so bili v času uporabe in delovanja oddelka te ustanove v sestavu Ministrstva RS za zdravje. Tudi zaradi tega, ker se del zgradb

Nekdanji ostanki portala v dvorec GB nemi spomenik Komu

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

Skoraj 100 stopnic prepriča vsaj 99 ljudi.

Foto Jože Miklavc

še uporablja v gospodarski in kulturni namen in uporabniki ob tem poskrbijo za najnujnejše uporabniške oz. bivalne funkcije. A to za daljši rok ni primerna rešitev, saj je znano, da zapuščene zgradbe propadajo, gola obnova brez virov vzdrževanja pa terja nepredstavljivo velike stroške investicij in sprotne vzdrževanja. Zato je iskanje rešitev za to neobhodna, nujna naloga vseh odgovornih dejavnikov in subjektov, ki so kakorkoli povezani s to stavbno in kulturno dediščino. Povečati bi morali že izkazani interes za uporabo temeljnih delov stavbe v lokalnem okolju, saj le občasna uporaba soban in pomožnih prostorov ne zadovoljuje ohranjanja življenja dvorca. Dokler je dvorec lastnina države, »kulturne« investicije pa že dolga leta le v

zmanjšanem obsegu, se zlahka spregleda tudi takšne zgradbe, ki so »skrite očem« širše javnosti in odmaknjene od interesa aktualne in po svoje tudi lokalne politike. Ko pridejo v zasebno last objekti in propadajoči kompleksi tako dragocene dediščine, se sredstva takoj najdejo, tudi iz evropskih virov. Zato naj ne bi bila spregledana in preslišana opozorila, ki jih že lep čas naslavlja Mateja Kumer in župan Občine Šoštanj Darko Menih. Koliko pa so uspešni pri predstavitvah te problematike predstavniki lokalne skupnosti v državnih organih, npr. v Državnem zboru in v resornih ministrstvih, pa nam za zdaj ni znano. Ob grafični in slikovni opremi tega prispevka se »slikovito« izkazuje odnos odgovornega dela družbe, inšpekcije, varstva okolja in naravovarstva do nekdanj neprecenljivega bisera zapuščine, ki jo je na silo odvzela nekdanja oblast SFRJ in izgnala lastnike z dvojnimi državljanstvom dobesedno iz njihovega doma ter iz Šoštanja, kjer so več kot stoletje pomenili rast in razvoj, kulturo in blagostanje ljudi v takrat cvetočem mestu pod Lepim kamnom.

Nekatere pomožne prostore dvorca je do neprepoznavnosti prerasel srobot.

Foto Jože Miklavc

Avtoportret pacienta, ki še danes poustvarja v zunanjem okolju dvorca GB.

Foto Jože Miklavc

Projektil v zasteklitev vrtnarske lože je le eden od uničevalskih podvigov slaboumnih vandalov.

Foto Jože Miklavc

Detajl svetilke v zunanjem paviljonu

Foto Jože Miklavc

Le kaj si o vsem misli dr. Gregor Woschnagg?

Foto A. Kavčnik

INTERVJU

Boris Lambizer, predsednik Gasilske zveze Šaleške doline

Na letni in izredni volilni skupščini, ki je zaradi epidemije COVID19 namesto v marcu potekala v Gasilskem domu v Škalah, so 18. junija delegati Gasilske zveze Šaleške doline izvolili za novega predsednika do konca mandata 2020–23 višjega gasilskega častnika Borisa Lambizerja iz Lokovice. Lambizer, zaposlen v podjetju VLS Computers v Velenju, programer poslovno-finančnih aplikacij, je v tem mandatu tudi poveljnik Savinjsko-Šaleške gasilske regije, doslej pa je opravljal številne odgovorne naloge na področju gasilstva in požarne varnosti v domači občini Šoštanj, v Šaleški dolini in širše.

Ker so naloge požarne varnosti in gasilstva opredeljene tudi v konceptu narodne obrambe in civilne zaščite, samostojno pa v okviru zakonodaje na področju požarne varnosti in gasilstva, je tematika vsebinsko tesno povezana z delovanjem lokalne samouprave in vsaki občini, torej tudi v občini Šoštanj. Ker bo poslej vodilni kader gasilske zveze Šaleške doline koordiniral občan naše občine, ugleden gasilski častnik Boris Lambizer, smo mu v Listu namenili nekaj prostora za predstavitev svojih pogledov na organiziranost, njegov dosedanji doprinos na tem področju ter temeljne usmeritve delovanja. Gasilstvo v občini Šoštanj je povezano v gasilsko zvezo direktno z včlanjenimi PGD, njihovimi poveljniki in predsedniki ter delegati, hkrati pa z občinskim gasilskim poveljstvom. Lambizerjeva izvolitev po mnenju poznavalcev razmer v gasilski zvezi ni bila presenečenje, saj Boris Lambizer uspešno deluje tudi kot poveljnik SA-ŠA gasilske regije (področje Savinjske, Zgornje Savinjske in Šaleške doline). Ne le čast, povezanost z najvišjim nosilcem gasilskih funkcij, ki so v tem primeru izrazito operativno-organizacijsko povezane z gasilstvom na področju občine Šoštanj, pomeni lepo priznanje za uspešno delovanje gasilstva in požarne varnosti v kraju, kjer obratuje strateški energetski objekt državnega pomena TEŠ.

Boris Lambizer, kdaj in kje ste začeli pot prostovoljnega gasilca, kako je tekla izobraževalna pot in vključevanje v številne raznolike vsebine požarne varnosti in gasilstva?

V mojem kraju Lokovica ni bilo gasilskega društva, spadali smo v rajon Družmirje. Ker se je tam začelo zaradi rudarjenja vse pogrezati, se je leta 1974 v društvo vpisalo 14 naših krajanov (ustanovni člani) in tako je bil sprejet sklep, da se dom in tradicija prestavi v Lokovico. V društvo sem se vpisal leta 1976 kot druga generacija. Leta

1978 sem opravil izpit za gasilca, leta 1980 je bila otvoritev novega gasilskega doma v Lokovici, takrat pa se je začelo intenzivno usposabljanje in pridobivanje članstva.

Ne da bi bilo pomembno le opravljanje gasilskih in samozaščitnih nalog, ali lahko naštejete, omenite le najpomembnejše in morebitne specialnosti v dosedanji vaši karieri?

Gasilci imamo temeljno usposabljanje in pa specialnosti. Opravil sem tečaj za nižjega gasilskega častnika, nato za gasilskega častnika in leta 1992 za višjega gasilskega častnika. Leta 2003 sem napredoval v čin višjega gasilskega častnika II. stopnje. Gasilska tekmovanja so me kaj kmalu

JOŽE MIKLAVC

začela intenzivneje zanimati in sem leta 1985 opravil izpit za gasilskega sodnika. Leta 2013 sem opravil tečaj za vodenje večjih intervencij in kar nekaj seminarjev.

Z gasilsko dejavnostjo so že desetletja povezani tudi vaš poklic, specifična izobrazba, znanja in programi računalništva ter funkcionalno usposabljanje v gasilstvu. Kako uspevate vse to početi ob zahtevnem delovnem urniku?

Leta 1983 sem se zaposlil v Vegradu v AOP službi, leta 1990 pa v VLS Computers Velenje. Od samega začetka sem programer poslovno-finančnih

Novi predsednik gasilske zveze Šaleške doline Boris Lambizer

Foto Jože Miklavc

Foto Jože Miklavc

aplikacij. Za potrebe naše gasilske zveze sem leta 1986 izdelal program za vodenje gasilskega tekmovanja. Od leta 1992 pa do 2002 sem s tem programom vodil tudi državna gasilska tekmovanja. Zaradi mojega dela sem bil tudi član komisije za informatiko pri gasilski zvezi Slovenije, kjer smo pripravljali aplikacijo za evidenco gasilskega članstva na vseh nivojih. To je bila aplikacija »Gas200«, sedaj v novejši obliki pa se imenuje »Vulkan«.

Kako vse to uspevam? Gasilstvo ti mora biti kot hobi, ki ga opravljaš z največjim veseljem, pri tem pa ne smeš pozabiti na službo, družino in še delo doma.

Katere osrednje naloge gasilstva ste opravljali in jih še sedaj v domači občini, v Lokovici (PGD Lokovica) in Šoštanju (občinsko gasilsko poveljstvo)?

Prva moja društvena funkcija je bila mladinski referent, nato še podpredsednik, dva mandata poveljnik, član nadzornega odbora, tri mandate predsednik društva, sedaj pa sem član upravnega odbora. Na občinskem nivoju sem bil dolga leta občinski poveljnik, sedaj član občinskega poveljstva. Na nivoju zveze sem bil sektorski poveljnik, član poveljstva in član UO ter poveljnik zveze, sedaj pa sem predsednik zveze. Na nivoju regije sem bil prejšnji mandat namestnik regijskega poveljnika, sedaj pa regijski poveljnik.

V štabu CZ občine Šoštanj sem od samega začetka, kot regijski poveljnik pa sem član štaba CZ za zahodno štajersko.

V KS Lokovica sem bil tudi dva mandata predsednik KS, v občinskem svetu Občine Šoštanj pa sem že tretji mandat občinski svetnik na Listi Borisa Goličnika.

Katere najpomembnejše naloge boste izvajali kot predsednik medobčinske GZ Šaleške doline?

Smernice za delovanje GZ so bile zelo dobro postavljene. Prioriteta vsega je zagotoviti

usposabljanje operativnih enot po društvih, ne smemo pozabiti na našo mladino, članice in seveda starejše gasilce. Skrbeti bo treba za sinergijo in povezanost med društvi, predvsem pa med operativnimi enotami. Upam, da bo še naprej ostalo dobro sodelovanje med vsemi tremi občinami. Strah me je le, da bo ta epidemija predolgo trajala, in upam, da ne bo na gasilstvu pustila kakšnih večjih posledic. Zaradi tega je že prestavljeno državno tekmovanje, gasilska olimpijada in pa večji meri tudi izobraževanje.

Z vašim predhodnikom Jožetom Drobežem sta bila že do njegove prezgodnje smrti dobra sodelavca, delovala sta v sozvočju potreb in razmer ter z velikim občutkom za ljudi. Bo tudi poslej to kazalec in vodilo delovanja?

Ja, z Jožetom sva bila gasilska sodelavca slabih 30 let, od njega sem se marsikaj tudi naučil, predvsem pa preudarnosti in umirjenosti. Ljudi je treba poslušati, ne smeš biti konfliktna oseba, cilje je treba dosegati s kompromisom.

Kaj se vam zdi bistveno, da je še treba postoriti v našem prostoru delovanja GZ Šaleške doline, da bo gasilstvo še naprej ugledna forma samozaščitnega delovanja, gasilci pa za zgled vsem organiziranim grupacijam delovanja v družbi?

Gasilci smo zelo dobro zapisani. Skrbeti moramo za redno usposabljanje, za nabavo dodatne gasilske opreme in biti vedno pripravljeno za klic na pomoč. Poskrbeti moramo tudi za našo mladino, naše članice in seveda tudi naše starejše gasilce. Potrebno bo redno sodelovanje z Občino, se tudi predstaviti občanom. Seveda pa ne smemo pozabiti na družabno življenje.

Pomembna naveza vaše funkcije in vas kot predsednika tako močne, elitne gasilske formacije je tudi sodelovanje z vodstvom Gasilske zveze Slovenije. Znano je, da ste v odličnih odnosih s poveljnikom Francijem Petkom in predsednikom Jankom Cerkvenikom. Je to garant dobrega sodelovanja tudi v tem, vašem skrajšanem mandatu do leta 2022?

Oba imenovana poznam že vrsto let. To, da si v dobrih odnosih z vodilnimi, je velika prednost, to se odraža na vseh priložnostih in prireditvah, ki nikoli ne potekajo brez vodilnih predstavnikov GZS. Upam, da bo dobro sodelovanje z vodilnimi prispevalo tudi moja protikandidatka, ki je ostala na funkciji namestnika predsednika in je tudi predsednica mladinskega sveta pri GZS.

Že večkrat smo slišali župana Občine Šoštanj Darka Meniha, ki je poudaril, da ste gasilci steber zaščite v tem koncu Šaleške doline, da je na vas ponosen in takšen odnos pričakuje tudi v prihodnje. Bo tako?

Tako bo tudi v bodoče, gasilci smo županova vojska. Župan nas podpira in skrbi, da smo dobro opremljeni, tako je tudi v ostalih dveh občinah naše GZ. Na nivoju občine Šoštanj obstaja štab CZ in pa gasilsko poveljstvo, ki koordinira delo vseh štirih gasilskih društev. Gasilci smo edini poleg vojske, ki se usposablja za izredne razmere. Župan dobro ve, da moramo biti dobro opremljeni in usposobljeni, kajti le tako lahko hitro in strokovno posredujemo na intervencijah.

Letošnje leto je bilo po svoje tudi za gasilstvo težko, neugodno, po svoje nevarno obdobje zaradi epidemije in ponovnega razmaha kronavirusne bolezni v juliju, avgustu. S kakšno (novo) prakso se lotevate te hude preizkušnje. Kaj priporočate operativnim vodstvom društev in treh občinskih poveljstev?

Gasilci smo vedno že v zgodnji pomladi začeli s pripravami na vaje, za kasnejše tekmovanja, to je bilo vse odpovedano. Odpovedana so bila vsa izobraževanja in usposabljanja, zamrlo je tudi družabno življenje. Gasilci smo bili pri tem na srečo »potisnjeni« nazaj. Poveljniki društev pa so redno spremljali zdravstveno stanje svojih enot in sporočali predpostavljanim.

Kot vemo, smo gasilci usposobljeni za reševanje na najrazličnejših področjih in če bi prišlo do večjega števila obolelih, se bi lahko zgodilo, da enota ne bi bila operativno sposobna, v tem primeru bi jo morala pokrivati druga enota.

Zato gasilci, skrbite za svoje zdravje in upoštevajte navodila.

In družina? Ste gasilsko po svoje vpreženi v to poslanstvo vsi ali ostali člani le delijo z vami napore dela in funkcij?

Ja, lahko rečem, da je moja družina gasilska družina. Že moja starša sta bila gasilca. Moja žena je bila dolga leta tajnica društva, sedaj to delo opravlja hčerka, sin pa je predsednik društva PGD Lokovica. Žena je pridobila čin višji gasilski častnik organizacijske smeri, sin in hčerka sta gasilska častnika, zet je opravil izpit gasilca, snaha pa je pripravnik. Najstarejši vnuk pa že tekmuje med pionirski.

Boris Lambizer, tovariš v gasilstvu in požarni varnosti, veliko uspeha pri vašem delovanju vam želimo nedvomno vsi bralci in ustvarjalna ekipa Lista!

Kipec sv. Florjana, zavetnika gasilcev, ki so si ga na tekmovanju v gasilskih večerinah prisluzili gasilci PGD Lokovica. Foto Jože Miklavc

LIST JE ODPADEL

Žalna seja vodstva za preminulim županom MOV Bojanom Kontičem

V sredo, 5. avgusta, so se na sklic predsednika Šaleške pokrajinske zveze DU Velenje Franca Vedenika sešli na žalo sejo za pokojnim županom Bojanom Kontičem predsedniki društev in vodje strokovnih skupin ŠPZDU Velenje. Prisotni so bili tudi trije predsedniki društev upokojencev iz jugozahodnega dela Šaleške doline – August Reberšak iz DU Šmartno ob Paki, Janko Zelcer iz DU Šoštanj in Branko Drev DU Ravne pri Šoštanju.

V prostorih zveze je prisotne nagovoril predsednik ŠPZDU Šaleške doline Vedenik, predsednik 6000-članske organizacije, ki je pri pokojnem županu uživala velik ugled in ki jo je tudi Kontič izjemno spoštoval in podpiral. Vedenik je spoštljivo nagovoril vse prisotne predsednice in predsednike društev in kluba upokojencev. Dejal je: Vedeli smo za županovo težko bolezen, vedeli smo, da so mu šteti dnevi, vendar nas je kljub temu njegova smrt presenetila. Ostalo je kruto spoznanje, da ga ni več. Upokojenci smo z njegovo smrtjo izgubili zagovornika našega dela, velikega podpornika projektov medgeneracijskega sožitja, predvsem pa zagovornika solidarnosti in skrbi za starejše. Teško je z nekaj besedami opisati Bojanovo življenjsko pot, njegove človeške vrline in njegove nazore. Bil je skromen, pošten, a duhovno bogat ter ponosen človek. Predan je bil delu in ustvarjanju. Gojil je human odnos do

ljudi, v njem je bil čut za napredek, ustvarjanje in pomoč sočloveku. Vedno so nam bila odprta vrata do njega, vedno nam je pozorno prisluhnil. Mnogokrat smo našli stične točke in rešitev v skupno zadovoljstvo, za blagor ljudem v Šaleški dolini. Bil nam je blizu, zato smo ga spoštovali in imeli radi. Spominjali se ga bomo kot velikega človeka, ki je delal in živel za ljudi, tudi za male in starejše ljudi.

Na kratko se je od sodelavca na MOV in prijatelja poslovila tudi predsednica odbora DESUS-a Velenje Darinka Mravljak ob prisotnosti podpredsednice in podpredsednika ŠPZDU Velenje Vladimire Tisnikar in Milana Tepeja. Nekaj misli in plemenitih izkušenj so dodali tudi nekateri prisotni predsednice in predsedniki društev. Velenjskemu županu so istega dne popoldne na osrednjem mestnem trgu v Velenju pripravili

Od Kontiča so se poleg vseh predsednikov in vodij strokovnih skupin poslovili predsednica DESUS-a Darinka Mravljak, predsednik ŠPZDU Franc Vedenik in oba podpredsednika. Foto Jože Miklavc

Tiho je odložil župansko lento in se zapisal v zgodovino sodobnega Velenja

Velenjčani so se množično poslovili od svojega župana Bojana Kontiča

V četrtek, 6. avgusta, so se na pokopališču Podkraj v Velenju občani Mestne občine Velenje in mnogi prebivalci Šaleške doline poslovili od preminulega župana Bojana Kontiča, ki se je daljše obdobje spopadal s težko ozdravljivo boleznijo.

Kot župan je bil aktiven skoraj vse do zadnjega, saj je npr. aktivno soustvarjal še zadnji proračun MOV in sodeloval z ekipo ter podžupanoma Petrom Dermolom in Darinko Mravljak. Množica občanov se je poslavljala od še ne 60-letnega Bojana Kontiča že v sredo popoldne, ko so na mestnem trgu priredili javno žalno zborovanje, na katerem je nekdanjemu poslancu Državnega zbora in svetniku Državnega sveta RS, članu in vodji sveta županov, vidnemu članu stranke SD, kar 10 let pa tudi županu MOV spregovoril tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Občani so se, tako kot tudi poslanci DZ in DS, množično vpisali v žalne knjige, na zadnjo pot v Podkrajju pa je posmrtno ostanke pospremila množica ljudi. V Šaleški dolini bo Kontič ostal zapisan kot izjemen človek, privržen malim ljudem in socialno ogroženi skupini ter starejšim, preprost in učinkovit politik, ki se je sprva kalil v Premogovniku Velenje, že dolgo pa je bil kreativni člen številnih teles in občinskega vodstva MOV, povezovalni člen v izgradnji sodobnega mesta ob reki Paki, zazrt v napredek in vero v mlade generacije državljanov.

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

javno žalno slovesnost z množico prisotnih, na zadnjo pot v Podkraj pri Velenju pa so ga občani Šaleške doline in predvsem občine Velenje pospremili dan za tem, 6. avgusta.

Bojan Kontič 1961–2020 Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

LISTNO OGLEDALO

Šaleško EKO gibanje, vest do mlade generacije

Tokratno ogledalo smo nastavili ljudem, programu okoljevarstvenega gibanja, ki deluje v okviru interesov naše doline, tu živečih ljudi in brezmejno čez meje občin treh držav. Šaleško EKO gibanje (zanj uradno govori Uršula Menih Dokl), ki se še vedno zdi kot senca dogajanja na področju skrbi in ravnanja z okoljem, z zrakom, ki je vir življenja, z vodo, ki je bela, prozorna kri našega obstoja.

To je tudi vest do mlade generacije, do naših otrok in do nenasitnega trošenja energije, ki je na voljo na Zemlji. V bistvu pa je izražanje previdnosti (ki bi naj bila Mati modrosti in previdnosti), da si ne bi z nespametnim ravnanjem sami zavestno onemogočili normalno in zdravo življenje. Ogledalo temu odnosu

Menih Doklova za ŠAEG in Stojan Nikolić vehementno za TEŠ sosežig Foto Jože Miklavc

Preden bodo uradno kaj zažigali, se bodo mnogi še kako naprezali, da to preprečijo. Foto Jože Miklavc

nastavljamo v imenu nič krivih ljudi, ki živijo v naši dolini, v naših sosednjih občinah in v Sloveniji. Tudi tistim, ki imamo dom v bližnjih krajih – Velenju, mestu priljubljeni, v Šmartnem ob Paki, idilični večji vasi pod Goro Oljko, in Šoštanju, našem rojstnem kraju, ki ga izmišljena legenda postavlja na zemljevid dežele Tresmirje, domovine ljudi, ki so našli svoj življenjski prostor, svoj milje v Zelni dolini. Šele kasneje so tod zrasli dimniki za svetlobo, ki jo Šoštanj in ta dolina dajejo našim ljudem, skoraj vsem našim državljanom. Šaleško EKO gibanje s(m)o ljudje, ki mislimo, ki zahtevamo, da se ob robu tega dajanja energije z vsemi posledicami soočamo z žrtvami tega procesa, teh dejanj in usode naše, Šaleške doline, Šoštanja in Zemlje. Da smo globoko zabredli, spregledali usode in žrtve mnogih sokrajanov, celo življenja nerajenih na pepelu energije, ki jo čezmerno rabimo tudi sami, je več kot resnica. Gospodarjenje z viri te energije je tudi v svetu že zdavnaj ušlo vsakemu treznemu in strokovnemu nadzoru. Blagostanje, ki ga daje energija, je res izplen iz nedrj Šaleške doline. A je že bil po svoje grob narave, izguba zdravega življenja. In ker se v konkurenci za obstoj energetski lojbi v svetu in v naši deželi ne morejo in se nečejo

JOŽE MIKLAVC

ustaviti, želimo kot neformalno in uradno gibanje ljudi »zdravega razuma« opominjati našo družbo ter kapitalistični pristop do razpolaganja z viri denarja, energentov in dobičkom, da je proizvodnja električne energije prestopila že vse meje. To je bilo slišati na pred-spomladanskem zboru ljudi v Šoštanju, na zboru za razum pred morebitnimi novimi škodljivimi vplivi na okolje, na zrak in vodo. Dolžni smo bili kot svobodomiselnih prebivalci te doline in kot zbrani strokovnjaki, povezani z odgovornostjo do naših mladih ljudi, do še nerajenih otrok in mladih kultur, povedati odgovornim za našo prihodnost, kot Koš šoštanski za dvignjeno ragljo. A nismo bili povsem dobro slišani, ne uslišani, saj naš energetski mlin melje svojo zgodbo dalje. Tudi na videz previdna politika popušča pritiskom gospodarjem z energetiko, zgodil se bo sosežig v naši neposredni bližini. Nekako celo na logični lokaciji, saj se nikjer drugje na novih morebitnih sploh ne bi mogel. Sosežig SRF kot cenejši in manj škodljiv energent, ki bi (bo?) očistil našo deželo odpadkov, neškodljivih snovi, je že skoraj realnost, strateška postopnost do morebitne nove nevarnosti za poslabšanje življenjskih in zdravih razmer. Zamera ljudem, ki so se kot Šaleško EKO gibanje izpostavili, četudi brez uradno odgovornih subjektov, bi bila najmanj nečastno dejanje. Ko je generalni direktor HSE Stojan Nikolić kleče dokazoval svoj in prav največjega slovenskega elektro energetskega lobija, tu, sredi doline, v Šoštanju, morda še ni vedel, da za vse zablode ali napake nekdo plača davek. Šaleško EKO gibanje po izkazanem opozarja, da bodo to spet isti ljudje, da bo to ista narava, ki so to doživeli in umirali za bolj svetlo, bolj bogato, a tudi še vedno onesnaženo dolino, tudi ves naš planet Zemljo.

Zapisano 22. avgusta, na dan okoljskega dolga v boju proti izpustom zemeljskih emisij.

Na dan okoljskega dolga človeška vrsta v enem letu porabi vse naravne vire, ki jih Zemlja lahko obnovi. To med drugim vključuje tudi sposobnost naravnih ekosistemov, da absorbirajo emisije ogljika iz gorenja fosilnih goriv. Globalni ekološki odtis med 1. januarjem in datumom dneva okoljskega dolga (22. avgusta 2020) pa se je zmanjšal za skoraj deset odstotkov. Glede na raziskave Globalne mreže za okoljski odtis je to zmanjšanje v veliki meri mogoče pripisati zmanjšanju potovanj in upočasnjevanju gradbenih del zaradi izpadov poslovanja po vsem svetu zaradi pandemije COVID-19. Emisije ogljika so se znižale za 14,5 %, posekanih je za osem odstotkov manj gozdov. Človeški rod pa še naprej od narave zahteva toliko virov, kot če bi imeli na razpolago 1,6 planeta.

Dan okoljskega dolga (Earth Overshoot Day) se je v letu 2020 premaknil za tri tedne naprej, če ga primerjamo z letom 2019. A razlog, da ta dan letos obeležujemo 22. avgusta, ni v izboljšanem ogljičnem odtisu Zemlje, ampak je pandemija koronavirusa COVID-19 povzročila močan upad človeške aktivnosti.

Jože Miklavc

DOGODKI IN LJUDJE

Pohod ZB Slovenije Od upora do svobode 2020

Ob 75-letnici podpisa kapitulacije nemškega Rajha v Topolšici

22. julija so pripadniki Zveze in nekaterih združenj ZB Slovenije v spomin na 75-letnico predaje orožja in s tem kapitulacije nemške vojske za območje Balkana s podpisom 9. maja 1945 v Topolšici namesto večje slovesnosti, ki bi jo pripravili v Topolšici, pri Zvezi združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, prvič organizirali spominski pohod od Šmartna pri Tacnu do Poljane pri Prevaljah. Vmes je 10 pohodnikov prehodilo okrog 130 km dolgo pot, z občasno manjšo logistično podporo v smislu zagotavljanja nujne pomoči in prevoza suhih oblačil ter opreme in velikega transparenta. Pohodniki so na prvem takšnem simbolnem dejanju prehodili 127,5 km ali več in premagali kar 3.000 m višinske razlike, kar za nekatere med njimi ni bilo ravno lahko. »Zmago« nad spremenljivim vremenom in telesnimi napori so poklonili spominu na vse, ki so izbojevali tako težko pričakovano zgodovinsko zmago ali bili žrtve nesmiselne vojne fašističnih norcev, ki je sprva spravila na kolena vso Evropo in še več dežel sveta.

Vdaja, ki je postala ločnica med trpljenjem in srečo slovenskega naroda

Po mukotrpni 4-letni vojni, ko se je vojna »sreča« le obrnila v prid tlačeni narodu, so eno od petih predaj nemške okupacijske sile s svojimi podlimi zavezniki podpisali prav v malem kraju na Štajerskem – Topolšici. General **von Lehr** je pred manjšo skupino partizanske vojske in generalom **Ivanom Dolničarjem Janušikom** 9. maja podpisal delno kapitulacijo in s tem Topolšico, Šoštanj in Slovenijo zapisal na svetovni zemljevid. Tu, točneje tudi tu se je že takrat zapisala usoda Evrope, Jugoslavije in Slovenije, ki je po zmagi s sto tisoč žrtvami nesmiselne vojne postala svobodna, temelj za današnje svobodno domovino, suvereno Republiko Slovenijo. Zato je prav, da se prav na tem mestu spominjamo vseh žrtev vojnega nasilja in zlasti vseh, ki so s svojimi življenji v osvobodilni borbi položili življenja na Oltar svobode in kasnejšim rodovom omogočili obete za lepšo prihodnost, mir in sožitje.

Pot je vodila do in mimo številnih pomnikov krvave osvobodilne vojne

Pot so udeleženci spominskega pohoda ob 75-letnici podpisa v Topolšici, na nekdanji »praznik 22. julij«, najprej vzeli pod noge v Šmartnem pri Tacnu, se podali v Zgornje in Srednje Gameljne, Rašico, Mengeš, Češnjice pri Tuhinju, kjer so razsejani pomniki NOB in spominske plošče žrtvam druge svetovne vojne. Pot je deseterico pripadnikov in simpatizerjev Zveze ZB NOV Slovenije še isti dan vodila udeležence pohoda skozi Tuhinjsko dolino na vrh Menine, kjer so se poklonili pri spomeniku žrtvam in

padlim borcem NOB, tam pa so v planinskem domu tudi prespali. Na poti v Zgornjo Savinjsko dolino so obiskali še druga obeležja partizanskih bojev – spomenik padlim v NOB v Gornjem Gradu, grobnico v Radmirju in spomenik žrtvam NOB na Ljubnem ob Savinji. Nato so se povzpeli na Smrekovec in do Žlebnikove domačije pri spomeniku padlemu partizanskemu pesniku **Karlu Destovniku - Kajuhu** in Kajuhovo spominsko sobo v Belih Vodah.

Slovesnost v Spominskem parku 9. maj v Topolšici

Zvečer so se pridružili čakajočim praporščakom Zveze ZB NOB in KO ZB Šoštanj in Topolšica **Vanica Petrovič** ter **Branko Sevcnikar** in predstavniki vodstva ZB NOB Velenje v spominskem parku 9. maj v Topolšici. Zaradi ukrepov NIJZ za omejevanje prenosa koronavirusa je krajša svečanost potekala v skladu z zahtevami in priporočili. Ob pozdravu praporov je Moški pevski zbor Ravne pri Šoštanju, ki ga vodi **Tea Plazl**, zapel pesmi boja in svobode, **Lojzka Rihtaršič** pa je prebiral simbolične vsebine in tekste, ki so karakterizirali čas vojne, smrti in zmage. Maloštevilnim prisotnim sta spregovorila gostitelj dogodka član IO ZB NOB Velenje in podžupan MOV **Peter Dermol** ter generalni sekretar ZB NOB Slovenije in organizator ter vodja pohodnikov **Aljaž Verhovnik**. Oba z zavezo, da je treba spomin na tako ključne trenutke o usodi Slovencev skozi narodnoosvobodilni boj ohranjati v različnih oblikah in se spominjati ljudi, ki so trpeli in doprinesli h končni zmagi nad fašizmom in nacizmom ter so nam priborili svobodo, ki je bila tudi predpogoj za nastanek samostojne države Slovenije.

Čez Goro jurišev v Mislinjsko dolino in na Poljano
Že zelo utrujeni so po prenočitvi v Velenju 24. julija udeleženci nadaljevali pot spominov in obeležij NOB tretji dan s hojo iz Pake na Graško Goro »jurišev«, do spomenika 14. diviziji Nošenje ranjencev, v Šmiklavž, Mislinjsko Dobravo in Šmartno pri Slovenj Gradcu. Od tam so hodili skozi Slovenj Gradec, ob poti obiskali vsa obeležja NOB do Kotelj, s spomenikom Prežihovemu Vorancu in tam še tretjič prenočili.

Pohodniki s transparentom v Topolšici

JOŽE MIKLAVC

Zadnji, četrti dan so zmogli moči še do Poljane, kjer so sklenili prvi spominski pohod, zelo utrujeni, a z dobrim počutjem, saj se jim je na zaključku spet pridružil najstarejši, 82-letni pohodnik, ki je moral med potjo na Ljubnem ob Savinji za nekaj časa nabirati novih moči. V Šaleški dolini je za organizacijo in koordinacijo pohoda skrbela **Marjana Koren**, sekretarka območnega ZB NOB Velenje, ki je ob koncu prvega pohoda, velikega doživetja za vse udeležence in organizatorje, dejala, da je izkušnja in opravljeno delo najmanj, »kar smo dolžni številnim posameznikom, žrtvam in njihovim svojcem ter zgodovini, ki se bo tudi v prihodnje pisala z barvo krvi in upora«.

Pohodniki so se pomenljivo ustavili tudi pri spomeniku Nošenje ranjencev na Graški Gori.

Foto Jože Miklavc

Šoštanjski veterani z delegacijami položili vence na predvečer dneva državnosti

Osrednjo proslavo Občine Šoštanj ob dnevu državnosti je vsako leto pripravljalo turistično društvo Skorno v sodelovanju z Občino Šoštanj, ki pa je zaradi koronavirusa žal v takšni obliki, kot je bila do sedaj, niso mogli izpeljati.

Ponosni na Slovenijo

Čeprav so bili skornski organizatorji zaradi izrednih okoliščin, v katerih se trenutno nahajamo, primorani odpovedati slavnostno proslavo ob dnevu državnosti, ki ga praznujemo 25. junija, jih to vsekakor ni odvrnilo od tega, da se poklonijo vsem padlim borcem vojne za osamosvojitve Slovenije. Tako so se predstavniki Turističnega društva Skorno, Krajevne skupnosti Skorno – Florjan in veterani vojne za Slovenijo 24. junija skupaj s predstavniki Občine Šoštanj z gospodom županom Darkom Menihom na čelu s položitvijo venca poklonili vsem padlim borcem vojne za osamosvojitve Slovenije. Slovesnost so pričeli v Šoštanju, kjer so najprej položili venec ob spomeniku, nato pa so se skupaj odpravili v Skorno in ga položili še tam. Vsekakor s tem niso pokazali spoštovanja le do padlim borcem,

100 let Berta Tašlerja

Lani smo v poletni številki predstavili gospoda Ruperta, Berta Tašlerja, ki ga je za njegov 99. rojstni dan na obisk Termoelektrarne Šoštanj povabil njegov vnuk Mitja Tašler, sedanji direktor. Obisk je vzbudil veliko spominov na delo v njej, saj je gospod Tašler »delal v termoelektrarni, ko je še ni bilo«, kot smo zapisali v naslovu, in v njej tudi dočkal upokojitev. Ob obisku in rojstnem dnevu mu je voščil tudi šoštanjki župan Darko Menih, saj je gospod Rupert z družino dolgo časa živel v Šoštanju.

In je leto naokoli. Lani smo zapisali: *Za rojstni dan vedno »časti« družino s kosilom. (...) Pravi, da je vsak rojstni dan zase lep in poseben. Zato vemo, da bo tudi tisti okrogli, ki pride drugo leto, ravno takšen.* In je bil resnično poseben in tak, kot se za okroglo spodobijo. Še posebej, ker je gospod Tašler še vedno krepkega zdravja. Če bi bila z njim še njegova

Veterani vojne za Slovenijo Šoštanj, župan Občine Šoštanj, predsednik KS Skorno – Florjan, delegati TD Skorno in ZB NOB Skorno – Florjan so na predvečer dneva državnosti položili vence pred spomenik braniteljem slovenske samostojnosti v Kajuhovem parku in borcem NOB v Skornem in se poklonili vsem

žrtvam vojn. Delegacija veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj in župan Občine Šoštanj so se udeležili tudi proslave ob dnevu državnosti pri lipi v Ravnah pri Šoštanju.

LEON STROPNIK

Foto arhiv OZVVS Šoštanj

temveč tudi do svoje države, prebivalcev in tudi misli, da so in smo lahko veseli, da imamo svojo državo in jezik.

DENIS TRAP

Foto Denis Trap

Barbara, bi bilo vse popolno. Zato pa so se z njim veselili otroci, vnuki, pravnuki, sorodniki in prijatelji. Tudi podžupan Velenja Peter Dermol ga je obiskal, in šoštanjki župan Darko Menih. Slavje je bilo na njegov rojstni dan 3. julija, na

MILOJKA B. KOMPREJ

znani lokaciji v Velenju. Ob tej priložnosti je izšel tudi (skoraj) čisto pravi Časopis Berta Tašlerja. Naslednja številka izide ob njegovem 101. rojstnem dnevu.

Bertovi vnuki

Foto Dušan Dobnik

Bertovi otroci

Foto Dušan Dobnik

Pr' pek

Pr' pek je nova – stara slaščičarna v Šoštanju, ki je odprla vrata 12. avgusta. Najdete jo na lokaciji nekdanje priljubljene slaščičarne Movh, v katero so ljubitelji dobrih okusov zahajali od blizu in daleč. »Movha« so pred leti prevzeli drugi lastniki, zadnji pa se je odločil slaščičarno prodati družini Rednak iz Luč.

Rednaki so znani po 35 let trajajoči pekovski tradiciji, pekarnice imajo v Lučah, Nazarjah, Mozirju in Šmartnem ob Paki. 20. julija letos so prevzeli objekt in se lotili temeljite prenove »spredaj in zadaj«, pove **Andraž Rednak**, lastnikov sin, ki je na dan odprtja pridno nalagal kepice domačega sladoleada. Res je objekt znotraj prijazno preurejen, v vitrinah pa vabljive slaščice. Nekaj starih receptov, judi in kremšnite in še kaj, v kombinaciji z drugim pecivom. Pa pekovski izdelki in mnogo vrst kruha, med njimi tudi iz starih vrst pšenice. Slaščičarna je odprta od 7.00 do 20.00, le ob nedeljah se odpre uro kasneje in zapre uro prej in se v ponedeljek zapre ob 12.00.

Na dan odprtja, ki ga zaradi znanih razmer epidemije niso delali »na veliko«, se je kljub temu zbralo veliko domačinov. Lastnikom v dobro je štet, da so bili povabljeni tudi vsi zaposleni iz drugih pekarn. Lastnik **Miran Rednak** prisega na dobro ekipo, ki se ji je ob tej priložnosti tudi zahvalil, zahvalil se je družini in tudi pozdravil dva prisotna župana – **Janka Kopušarja** iz Šmartnega ob Paki

in šoštanjskega **Darka Meniha**. Posebej se je zahvalil gospe **Emiliji Movh** in njenemu sinu, ki sta odprtje počastila s svojim obiskom. Predsednik obrtne zbornice **Branko Meh** je ob tej priložnosti izročil visoko priznanje zlati ključ **Miroslavu Rednaku** in srebrni pečat podjetju Rednak.

MILOJKA B. KOMPREJ

Slaščičarna je bila od nekdaj atribut Šoštanja, zato domačini še toliko bolj upajo, da bo podjetje Rednak ohranilo tradicijo in jo sladko nadgradilo.

Foto Milojka B. Komprej

15 let Naravovarstvene zveze »za« Smrekovec

Jože Melanšek in planinski entuziasti vztrajajo za ohranitev miru v naravnem okolju

Simbolični lesni detajli pri domu na Smrekovcu Foto Jože Miklavc

Umno nabiralništvo je le del prizadevanj v letošnjem jubilejnem letu, 15 let Naravovarstvene zveze Smrekovec. Letak bodo natisnili kot sredstvo za ozaveščanje vseh prebivalcev in mladih na območju občin in krajev okrog Smrekovca. To pogorje je ob obdanih vseh drugih planinah in gorah nekaj posebnega, saj je kot hribina vulkanskega izvora povezovalni vrh med Goltemi, Travnikom, Raduho in Uršljo goro. Tod se križajo poti, dotikajo se doline in kraji ter meje občin Šoštanj, Mozirje, Rečica, Ljubno in Črna na Koroškem ter bližnje druge. Tu pa je tudi ekološko najmanj okrnjen naravni prostor,

živalski svet, biotop rastlin. NZ Smrekovec povezuje društva, ki se zavzemajo za trajnostni razvoj širšega območja Smrekovca. Občine financirajo izdelavo in izdajo planinskega zemljevida Smrekovskega pogorja, v septembru pa bodo izvedli tudi pohod na Smrekovec in skupno srečanje različnih vključenih društev. List bo ob tem dogodku spremljal še druge aktivnosti, saj je v NZ Smrekovec vključenih tudi nekaj naših društev in aktivnih občanov v tem projektu.

JOŽE MIKLAVC

Planinski dom na Smrekovcu je središče povezav projekta.

Foto Jože Miklavc

NAŠA DRUŠTVA

Sedem let Šole zdravja v Šoštanju

»Mladenke« je praznično nagovoril župan Darko Menih

V četrtek, 9. julija, na dan 7. obletnice, odkar so se na vili Široko v Šoštanju zbrale »mladenke« višjih srednjih let z namenom, da se pridružijo Šoli zdravja, ki deluje v Sloveniji, so se zjutraj ob 7.30 zbrale ob nogometnem stadionu v Metlečah na povsem vsakodnevni »opravek«. Vadbo za krepitev telesa in duha, za krepitev zdravja. Šola zdravja, ki je organizirana kot vseslovenska mreža s pričetki delovanja v Domžalah, se je kot Skupina Šoštanj formirala ob prevzeti ideji domačinke **Ljubice Donko**. Prav Ona je po formalni ustanovitvi 9. julija 2013 tudi vsa leta poslej skrbnica delovanja in motivacije za redni, vsakodnevni ritem telesne vadbe ter vsega drugega, kar je všteto v lepo, koristno, imenitno povezanost in srečevanje. Ko so se prve udeležence naučile vaj, so pritegnile še druge kolegice Šoštanjčanke, ki zdaj že dobro vedo, kaj pomeni vsakodnevna skrb zase. Ob jutranjih prebujanjih, srečanjih na odprtem prostoru, vodijo vsaka del vaj in tako delujejo kolektivno in kot homogena skupina. Ob svojih srečanjih na različnih lokacijah, ki ustrezajo vremenskim razmeram in treningom, se pogostokrat dogajajo družabne aktivnosti, prijetni pogovori in načrtovanje novih podvigov. Gojijo tudi sočutje do neugodnih, po svoje žalostnih dogodkov, ki se v ritmu življenja dogajajo med njimi. Pojav in kasneje epidemija kronavirus jih ni zadrževala za zidovi, disciplinirano so sledile navodilom in omejitvam gibanja ter druženja v večji skupini, prav nobena za covid ni zbolela. Tako se jih je na sedmi rojstni dan delovanja skupine zbralo nekaj čez dvajset (od 30 in več, ki redno vadijo), obiskal pa jih je tudi domači župan **Darko Menih**. Po šolski uri vadbe v lepem četrtekovem jutru so se za spominsko fotografijo postavile na vrtu vile Široko in od Meniha slišale spodbudne besede ter čestitke k vztrajnosti. »Le redko društvo v našem mestu se ukvarja s tako lepo in koristno dejavnostjo, vadbo za zdravje, čeprav sem ponosen prav na vse delujoča društva, skupine in prostovoljce, ki nam lepšajo dneve in pestrijo naše življenje. Čestitam vam ob malem prazniku in želim, da zdravo uživajte še naprej,« je v kratkem nagovoru zaključil župan Menih. Udeležence »Zdravke« pa so si zatem privoščile zdrav zajtrk v baru Terasa Podgoršek in nekaj utrinkov kulture ter odličnega druženja. Popoldne pa so na turistični kmetiji Potočnik-Poprask v Skornem posadile že sedmo sadno drevo, ki tam raste kot del njihove dejavnosti, z motom »zdrav sadež na vsak dan, obilo zdravja za vsakogar«. Na ekološki kmetiji, ki je umeščena na tromeji občin Šoštanj, Mozirje in Šmartno ob Paki, spada pa prav k slednji, so udeležence šole zdravja izvajale projekte Od zrnja do (ajdovega) kruha, delavnico peke peciva, v načrtu pa imajo spoznavanje zdravilnih zelišč oz. zelenjavno delavnico. Nosilka dejavnosti Tatjana Štancar, pridelovalka dobrega in zdravega živeža in posebnih dobrot, pridelanih na okoljevarnem in kar najbolj zdrav način, je zanje že vrsto let izjemna gostiteljica,

mentorica in prijateljica, ki prenaša svoje izkušnje na zdravo jedro pretežno ženske skupine Šole zdravja Šoštanj. Ob pridelavi domačega sadja, zelenjave, zdravilnih zelišč, izdelave peciva, peki kruha in drugih izdelkov iz žitaric je domača gospodinja vodilna strokovnjakinja za zdravo prehrano, ki s svojim znanjem pritegne prav vsako od članic te skupine, ki si tako nabirajo znanje in skomine. Vodja skupine šole zdravja Šoštanj Ljubica Donko, ki je bila pobudnica ustanovitve po vzorcu matične Šole zdravja iz Domžal, je ves časa v ospredju in vztraja s svojim načinom dela, da razdeli različne funkcije, mentorstvo in izvajalsko

Ljubica Donko

Foto Jože Miklavc

Župan Darko Menih je čestital vodji trenerkam in vsem članicam SZŠ ob 7-letnici zdravega gibanja.

Foto Jože Miklavc

Foto Jože Miklavc

Šola zdravja 7 let na današnji 9. julij 2013 na območju vile Široko

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

vztrajnost med svoje kolegice. V bistvu želi delovati iz ozadja oz. vsaj le iz sredine, a je kot povsod, največkrat je potrebno neposredno vodenje in iniciativa, ki usmerja skupino k vsakodnevnim in dolgoročnim ciljem. »Tako se imajo imenitno,« kot je dejala, »zato živimo bolj zdravo, sproščeno, razgibano in z vse več znanja, česar pri druženju pri današnjem načinu dela in življenja zelo primanjkuje. Ja, še dolgo bo tako, če mene vprašate!«, nam je dejala Donkova ob tem malem prazniku za zdravje.

ZADNJA NOVICA

Škarpa v Lokovici s sanacijo cestišča pred rokom

V sredo, 19. avgusta, so delavci CIG Gradnje iz Rogaške Slatine zaključili gradbena dela na sanaciji plazovine nad regionalno cesto (na cesti R2-426/1269) in po izgradnji kanalizacijskega sistema obnovili še asfaltno cestišče.

Nad cesto v smeri iz Velenja proti Lokovici mogoča skalna stena z odvodnjavanjem meteornih voda

Foto Jože Miklavc

S tem so dosegli pogodbeni rok, celo preseglji so ga, za 10 dni. Vozniki, ki so tod uporabljali cesto za vožnjo do službe, so si že naslednjega dne, v četrtek, 20., zelo oddahnili. Mukotrpnega čakanja ni več, vožnja po nekoliko razširjenem cestišču, ki ima na desni strani celo pohodni pločnik za pešce, pa je udobna in varna.

Po končanju gradnje desne »mega« škarpe, so gradbinci na tej cesti utrdili še del leve brežine s skalno oporno steno. Z obeh strani cestišča so izvedli kanalizacijo meteornih voda s priključki na obstoječe odtok. Poslej bo ta cestni vsek zagotovo zdržal vse možne pritiske zemljine. Ob izvedbi drenažnega kanalizacijskega sistema odvajanja meteornih voda bo tako zemeljski plaz trajno stabilen. Celotna

dolžina sanacije je okrog 350 m, kamnita gradnja in obnovitev asfaltna prevleke le nekaj 10 m manj. Na stanovanjski plato nad kamnito škarpo so izvedli asfaltirano cestišče in strokovno izveden priključek na osrednjo, zelo prometno cesto. Ministrstvo za infrastrukturo in Direkcija Republike Slovenije za ceste, ki sta financirala in gradbeno izpeljala celotno investicijo, sta tako odpravila stalne pretnje, da bi se zemljina še naprej vsipala ali celo zdrsel v večjem obsegu in zaprla promet. Občani občin Šoštanj, Šmartno ob Paki in MOV ter uporabniki te ceste se lahko le veselijo nove pridobitve, ki ni bila le plod prizadevanj lokalne skupnosti.

JOŽE MIKLAVC

Tudi gradbeni delavci so se veselili zaključka del na prometni regionalni cesti v Lokovici.

Foto Jože Miklavc

CERKEV

Bogoslužna oznanila

SVETE MAŠE NA 23. NEDELJO MED LETOM, 6. SEPTEMBRA 2020

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjka mestna cerkev ob 19.00
Zavodnje ob 10.00 | Bele Vode ob 8.30
Uršlja gora ob 14.00

SVETE MAŠE 8. SEPTEMBRA 2020 NA PRAZNIK MARIJINEGA ROJSTVA

Šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30
Šoštanjka mestna cerkev ob 19.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00

SVETE MAŠE NA 24. NEDELJO MED LETOM, 13. SEPTEMBRA 2020

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjka mestna cerkev ob 19.00
Sveti Križ ob 10.30 | Zavodnje ob 10.00

SVETE MAŠE NA 25. NEDELJO MED LETOM, 20. SEPTEMBRA 2020

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30 ter 10.30 (PRVO SVETO OBHAJILO)
Šoštanjka mestna cerkev ob 19.00
Bele Vode ob 8.00
Zavodnje ob 9.00

SVETE MAŠE NA 26. NEDELJO MED LETOM, ŠMIHELKA NEDELJA, 27. SEPTEMBRA 2020

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30 ter 10.30 (SVETA BIRMA)
Šoštanjka mestna cerkev ob 19.00
Bele Vode ob 8.00
Zavodnje ob 9.00

SVETE MAŠE V DOMU ZIMZELEN

8. 9. 2020 in 22. 9. 2020 ob 19.00

PRVO SV. OBHAJILO, SV. BIRMA IN SREČANJE ZAKONCEV JUBILANTOV

Zaradi epidemije koronavirusa smo morali te slovesnosti prestaviti:

- prvo sveto obhajilo v nedeljo, 20. septembra 2020, ob 10.30,
- sveta birma v nedeljo, 27. septembra 2020, ob 10.30,
- srečanje zakoncev jubilarcev bo v soboto, 3. 10. 2020, ob 10.00.

SVETI KRST

Do konca oktobra ne bo skupnega krsta pri nedeljski maši. Posamezne krste imamo po dogovoru.

V NARAVI

Po Šlandrovi poti

Šlandrova pot sodi med eno od ulic našega mesta. Leži na njegovem južnem predelu s svojim začetkom pri Težaku in se konča globoko za gradom pri Šemrlu. Pot, ki se sprva strmo vzpenja po soteski ob potoku, zajema skupaj devet objektov. Na poti premagamo višinsko razliko dobrih 140 m.

Na samem začetku poti je odcep, ki nas preko mostu popelje na dvorišče šoštanjske graščine. Prebivalci, ki so živeli v zaledju te poti, so jo vseskozi uporabljali za pot v šolo in mesto, kakor tudi za pot na delo v fabriko. Za uporabnike je bila to predvsem krajša in zelo varna pot

Njeno prvo poimenovanje v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko je Šoštanj dobil ulice, je bilo Strma pot, kar ji je bilo do sedaj še najbolj pisano na kožo. Po letu 1953 se je pot preimenovala v Šlandrovo pot. Ime je dobila po narodnem heroju Slavku Šlandru, aktivnem revolucionarju iz Prebolda, ki je bil ustreljen kot talec v Mariboru 24. avgusta 1941.

Pot spremlja po pretoku majhen potok, ki pa je opravljal vedno pomembno delo pri oskrbi prebivalcev trga in kasneje mesta. Nekoč so ga imenovali Hudi potok, kar odraža njegovo naravo. Večkrat se je znal razbesneti in pokazati svoj značaj. Nekaj moči mu je sedaj odvzel vodni zadrževalnik, ki preprečuje tudi nanos kamenja v urbani del mesta. Nekoč je oskrboval staro Totrovo usnjarno, ki jo je napajal iz svoje odprte struge. S Pako se je združil pri starem gasilskem domu. Ob strmi strugi so zrasla vodna zajetja, ki še danes pozdravijo mimoideče. Prvo naj bi služilo za oskrbo Goričarjeve hiše v trgu oziroma hiše svečarja in prvega gasilskega »zugfuhrerja« Kristijana Kerna. Vsaj tako so znali povedati stari Šoštanjčani. Naslednje zajetje je skrbelo za dovajanje vode na dvorišče šoštanjske graščine. Tudi zanimiv vodnjak, lociran ob vhodu na grajsko dvorišče, se je napajal iz tega vira. Vodnjak je čudežno izginil ob požarni obnovi in dopolnil pritično stanovanje še za en prostor. Napravljena je bila škoda, ki pa bi se nekoč v prihodnosti lahko popravila. Nasploh si ta pomembna zgradba, njena okolica in njeni prebivalci zaslužijo večjo pozornost in temeljitejšo obravnavo.

Ko so pred stotimi leti lastniki usnjarne kupili graščino, so jo preuredili v stanovanja za svoje delavce. Za etažno oskrbo z vodo je tako nastalo še tretje zajetje, ki se nahaja na samem izhodu iz strme soteske. Tudi pri gradnji prvega gradu v mestu, danes imenovanega Pusti grad, so uporabili vodo iz tega potoka kot najbližji vodni vir in jo tovorili na vzpetino za potrebe gradnje in postopka gašenja apna. Čeprav potok danes ne opravlja več prvotne naloge, nudi prijeten hlad, ki je v vročih poletnih dneh še kako dobrodošel.

Potok se dodatno obogati še z vodo iz vodnega zajetja, imenovanega Pusti grad, kjer se ob ugodnih razmerah preliva Toplica na svoji dolgi poti iz Topolišice, preko Grmovega vrha v termoelektrarno. Hoja po poti ob žuborečem potoku je prijetna in nam pomaga lahkotno premagovanje strmine Šlandrova

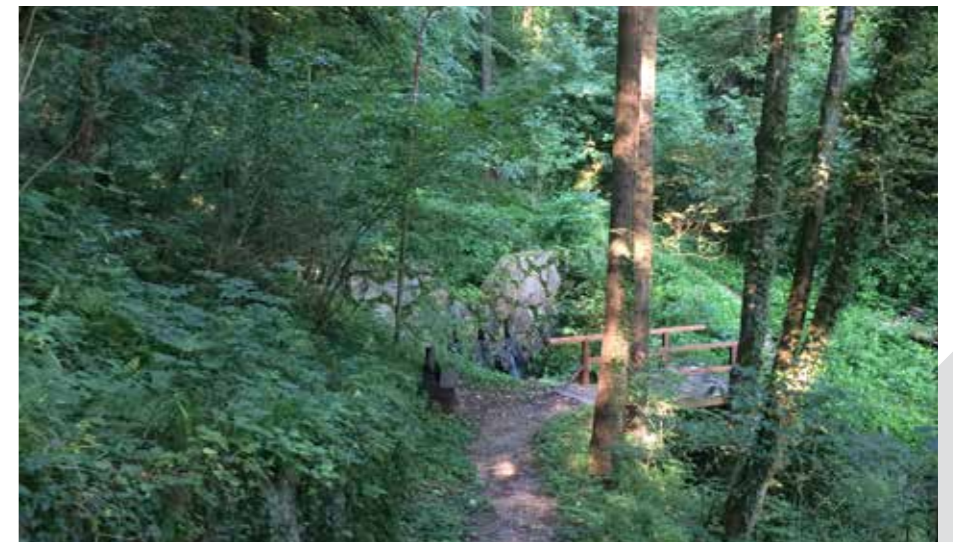
pot je v predelu, po katerem je sploh dobila ime, že več let prepuščena sama sebi. Za področje poti, kjer se konča asfaltna prevleka, nihče več ne skrbi. Celotna karta, kjer so prikazane mestne ulice, je ta pot prekinjena. Še svetovni splet (Google Maps) je s tem seznanjen. Pot ostaja in se vzdržuje samo v predelu, kjer je asfaltna prevleka. Na svojem začetku in koncu. Kdo bi to razumel? In to v občini, kjer je trajnostna mobilnost in prijaznost do uporabnikov dvignjena na najvišji nivo. Samo srčnim posameznikom se moramo zahvaliti, da samoiniciativno pokosijo pot in omogočijo njeno prehodnost. Tudi člani našega turistično olepševalnega društva so v pomladnem času obnovili leseni razpadajoči most ob poti.

Ko mi je v lanskem letu zelo aktivna članica Šole zdravja zaupala, da se dogovarjajo s samim predsednikom države za skupno jutranjo telovadbo na Pustem gradu, sem pomislil na našega dragega predsednika, kako se z dvignjenimi rokami prebija čez koprive po Šlandrovi poti navzgor proti najpomembnejšemu obeležju našega mesta. In to se mu dogaja na poti, poimenovani po narodnem heroju. In prav po takih poteh je naš predsednik vse življenje rad ponosno hodil in se politično utrjeval in oblikoval. Na srečo do tega druženja lani ni prišlo,

Lanskoletna klavrna podoba

Foto Danilo Čebul

Iz graščine v mesto čez obnovljeni most

Foto Danilo Čebul

DANILO ČEBUL

morda bo letos. Vsekakor ni nič zamujenega. Glede na vremenske razmere, je vegetacija še toliko bolj bujna. Bi pa bilo zanimivo vedeti, kakšne vtise je o nas odnesla infrastrukturna ministrica Alenka Bratušek, ki se je lani avgusta povzpela na naš grad in se ozirala po potopljeni dolini. Menda po naši veliki priložnosti, ki pa nam nikakor ne želi priti nasproti. Kaj si naj človek misli o nas, kjer dve najpomembnejši mestni obeležji povezujeta neprehodne poti in do nedavna še porušeni most? Da nam ni mar za ljudi, ki živijo v teh objektih, ali pa smo tudi mi opravili s svojo ne tako oddaljeno preteklostjo. Pa vem, da ni vzrok v tem. Vzrok je v nečem, kar je za mesto Šoštanj nekaj še dosti hujšega. V sprejemljivosti takega stanja, ki se odraža še drugod po mestu.

Vedno več prebivalcev je nezadovoljnih nad stanjem, okoli katerega sploh ne bi smeli izgubljati ne časa ne energije. Življenje v lepem in urejenem okolju je danes civilizacijska vrednota in je nekaj samoumevnega. In v takem prostoru so tudi ideje o kurjenju raznoraznih smeti nekaj povsem nesprejemljivega in nimajo tam česa iskati.

Kdaj v naravo, kako jo doživljati in kako nabirati darove narave

Izleti in pohodi v naravo so možni v vseh letnih časih. Da se bomo na našem izletu ugodno počutili, smo se dolžni času, kraju in vremenu primeroma opremiti. Spomladanski in poletni dnevi nas še posebej vabijo, da iz mestnega vrveža stopimo na trate in gozdove, ki se bohottijo v naši lepi okolici. Osnovni moto naših izletov je, da se v naravi razvedrmo, razgibamo in naučimo svežega zraka. To pa še ni vse. Morda se premalo zavedamo, da nam drevesa, s katerimi se srečujemo v naravi, dajejo prav posebno energijo, nas pomirjajo in duhovno bogatijo. Moramo si vzeti kanček časa, da jim prisluhnemo, počastimo njihovo lepoto, pošiljamo dobre misli in katero izmed njih za nekaj trenutkov tudi objamemo. Narava nas resnično zdravi, še posebej, če v to zdravljenje verjamejo.

V vsakdanjem tempu življenja današnjih dni (v službi in doma) živimo v ugodju številnih tehničnih naprav (strojev in računalnikov), ki nam lajšajo delo in bogatijo naš um. Vse te naprave pa oddajajo našemu organizmu škodljiva tehnična sevanja. V naravi, predvsem v gozdu, se sevanja iz našega organizma vsaj delno sprostitjo.

Kadar se gibljemo v naravnem okolju, se moramo zavedati, da tu nismo gospodarji, temveč smo le v gosteh! V primeru, da pot našega izleta povežemo z jeklenim konjičkom, moramo tudi tu spoštovati pravila parkiranja. Nikoli ne smemo zaparkirati gozdnih poti. Parkiranje v gozdu izven gozdnih cest ni dovoljeno. S svojo prisotnostjo v gozdu ne vznemirjamo divjadi, ne motimo živine na paši in ne odmetavamo predmetov, ki ne sodijo v naravo. Naše brezbrizne sprehode v naravi lahko obogatimo z raziskovanjem okolice, spoznavanjem mineralov,

dreves, zelišč in gob. Zaradi današnje mode po pohlepu, »Čim več v najkrajšem času«, pelje nekatere izletnike in nabiralce gozdnih sadežev v pravo evforijo prekomernega ropanja. Za nabiranje teh darov narave imamo uredbe in predpise, ki smo jih dolžni spoštovati.

Gozdne sadeže (borovnice, jagode, maline, robide ...) nabiramo le z rokami – brez pripomočkov. Odrasla oseba na dan lahko nabere do 2 kg gozdnih sadežev. Ta omejitev velja tudi za zelišča in gobe!

Zelišča nabiramo v zračne vrečke ali pletene košare. Ne ruvamo jih iz zemlje! Cvetove in liste porožemo s škarjicami. Zelišča je treba pri nabiranju dobro poznati, nato strokovno shraniti (posušiti), da ne propadejo, in jih kasneje v praksi tudi pravilno uporabljati.

Nabiranje gob

Obvezna oprema nabiralca gob sta zračna košara in nožek. Pri gibanju v gozdu je smiselno na glavi nositi pokrivalo (kapo) in očala, da nas zaščiti pred drobnim vejevjem dreves.

Za nabiranje in določanje (določanje) gob ni splošnega pravila! Poznati moramo rodove in vsaj osnovne družine gob. Njihovo določanje je zahtevno, saj so glive in gobe najštevilnejša ter tudi najstarejša živa bitja na (suhi) zemeljski obli.

Obvezna oprema nabiralca gob sta zračna košara in nožek.

JOŽE LEKŠE

Gobe, ki (v gozdu ali na travniku) rasejo iz tal, pri nabiranju s prsti izvlečemo cele iz zemlje. Pogledamo vse značilnosti gobe in določimo družino in vrsto gobe! Če je za nas goba uporabna (užitna, pogojno užitna, zdravilna), jo očistimo in položimo v košaro. Vse nepoznane, stare in zelo mlade primerke gob pustimo na rastišču! V Sloveniji je štirideset vrst gob zavarovanih in jih ne smemo nabirati. Zanimive primerke gob in tudi kak lep pokrajinski motiv fotografiramo za spomin. Pametni telefon nas rešuje tudi v primeru, če se v gozdu ponesrečimo ali izgubimo. Po prihodu domov si z oblačil in s telesa odstranimo morebitne klope, ki so se nas oprijeli v gozdu. Nato nabrane gobe položimo (po družinah in skupinah) na osvetljeno površino, jih še enkrat podrobno pregledamo in nato pripravimo za uživanje ali hrambo. Užitne gobe (kot hrana) vsebujejo veliko vitaminov, mineralov in malo maščob, vendar jih uživamo le v zmernih količinah. V sezoni dobre bere naj bodo na našem jedilniku največ dva- do trikrat na teden. Z uživanjem gob ni edina nevarnost, da se z njimi zastrupimo. Prostoživeče gobe, ki rasejo v naravi, iz zgornje plasti površja zemlje črpajo večje količine težkih kovin in so pogosto tudi radioaktivne. Stopnja teh zdravju škodljivih elementov je odvisna od vrste gobe in od onesnaženosti tal, kjer je goba zrasla.

Foto Jože Lekše

Kjer so rože ...

Tale čudovita bugenvileja raste pri znanem Gostišču pri Vidi v Zavodnju. Ljubitelji rož gotovo poznate to mediteransko plezalko, ki lahko zraste precej visoko, cveti od pozne pomladi do septembra, pozimi pa počiva v zavetju.

Za nego potrebuje sonce in vodo in vsakodnevno skrb, ki ji jo poleg »lastnice« **Ivice Goršek**, ki jo je dobila v dar od brata, velikokrat izkaže tudi mož Milan. Ta poskrbi, da tako kot njegovi gostje ni nikoli žejna.

In še povabilo bralcem: če imate doma kakšno rožo ali stvar, ki ste jo vzgojili, naredili, posadili, fotografirajte, pošljite na List in naj razveseli še nas.

Foto Milojka B. Kompelj

MILOJKA B. KOMPREJ

Spoznajmo kraljestvo gliv in gob

KAJ SO GLIVE IN GOBE?

Poleg rastlin in živali tvorijo glive (Mycota) samostojno skupino živih organizmov in zaokrožujejo biološko ravnovesje na naši zemeljski obli. Glive so ena najstarejših in tudi najbolj obširnih ter pestrih skupin organizmov, ki naseljujejo naš planet. Število vrst so v bližnji preteklosti ocenjevali od enega do dveh milijonov. Sodobna znanost pa danes ugotavlja, da je gliv v resnici še več in zato lahko upravičeno govorimo o **KRALJSTVU GLIV IN GOB**.

Glive so kot pajčevina tanke nitke, ki se najpogosteje razrašajo malo pod zgornjo površino zemlje. Te tanke nitke imenujemo micelij. Po velikosti delimo glive na mikro in makro glive. Makro glive so tiste, ki jih lahko ljudje vidimo s prostim očesom in so večje od dveh mm. Te večje (višje razvite) glive poženejo ob ustreznih pogojih iz zemlje trosnjake, ki jih v vsakdanji praksi imenujemo GOBE.

Številne družine in vrste gob imajo (do neke mere) obliko dežnika – klobuk in bet. Pod klobukom imajo nekatere lističe, druge letvice ali drobne luknjice, kjer zorijo kot prah drobni trosi. Ko slednji dozori, jih veter, voda, živali in človek raznašajo na večje razdalje in tam si trosi pod ugodnimi pogoji (podobno kot semena rastlin) najdejo nov prostor za njihovo rast in razvoj.

V Sloveniji je bilo najdenih in tudi uradno poimenovanih preko 3.000 višje razvitih vrst gliv oziroma gob. Za lažje določanje delimo determinatorji (določevalci gob) in gobarji gobe na rodove in družine gob. Te družine so si po videzu podobne in imajo (v pravadnini) tudi skupne prednike.

Gobe delimo tudi po njihovem »prehranjevanju« in njihovi vlogi v naravi:

Saprofitske gobe ali gniloživke razkrajajo odmrle rastlinske in živalske organizme in tako ustvarjajo rodovitno zemljo za rast novih rastlin.

V naravi so zelo pomembne t. i. **mikorizne gobe**, ki živijo v sožitju z rastlinami (z drevesi v gozdu) in si drug drugemu (kot dobri prijatelji) pomagajo pri rasti.

Omembe vredne so tudi **parazitske ali zajedalske glive in gobe**, ki za svojo prehrano napadajo in uničujejo zdrave organizme.

Gobarji delimo gobe še na več skupin: pomladanske, poletne, jesenske gobe, gobe, ki rastejo predvsem v gozdu (mikorizne gobe), drevesne (olesenele gobe), travniške, podzemne gobe (gomoljike) itd. Za večino nabiralcev gob so najbolj pomembne užitne gobe.

JOŽE LEKŠE

Po užitnosti delimo gobe na: U – užitne, PU – pogojno užitne, NU – neužitne, S – strupene in SS – smrtno strupene gobe.

Pomembne so tudi t. i. zdravilne gobe, ki krepijo naš imunski sistem in nas tudi zdravijo na naraven način.

Foto Jože Lekše

39. Hudejada

V soboto, 20. junija, se je na igrišču v Skornem pri Šoštanjju, rojstnem kraju rodbine Hudej, odvijala že 39. Hudejada.

Za spomin smo naredili skupinsko sliko, na kateri so kar 4 generacije. Piknik je zaznamovala dobra volja in veselje ob ponovnem srečanju.

Naj živi rodbina Hudej!

SONJA GERŠAK

Foto Janez Geršak

Pohod s piknikom na Smrekovcu

V soboto, 4. julija 2020, je Društvo Vulkan organiziralo pohod s Smrekovca na Komen nazaj s piknikom na Smrekovcu ob zaključku. Zjutraj smo se zbudili v lepo sončno jutro, kar v zadnjih dneh niti ni bilo tako samoumevno.

Ob 8. uri smo se zbrali na piknik prostoru pod kočjo na Smrekovcu. Zbralo se nas je kar 30, od tega 9 otrok. Po kratkem jutranjem pozdravu in okrepčilu smo se po markirani in precej strmi poti podali mimo doma na Smrekovcu in naprej v smeri proti vrhu Smrekovca. Vrh tokrat nismo obiskali, saj smo na razpotju krenili levo proti Komnu. Prvi krajši postanek smo naredili pri koči Kmetijske zadruge, nato pa pot nadaljevali čez manjši potoček. Pot nas je nekaj časa vodila po hladnem gozdu, delno pa tudi po čudovitih zelenih travnikih. Nato smo zavili levo po poti mimo Krnesa. Po dobri uri in pol smo prispeli na planoto Komen, od koder se nam je odprl lep razgled na okoliške hribe. Stari stani na smučišču Golte, Čreta, Menina planina, Rogatec, Lepenatka, Velika planina, Kamniško-Savinjske Alpe, Raduha, Peca, Uršlja gora ... Zelo lep pogled smo imeli tudi na občino Ljubno ob Savinji. Malo smo pregledali okolico in si pri kapeli sv. Cirila in Metoda vzeli čas za malico ter počitek. Po odmoru smo se podali nazaj proti Smrekovcu. Nekateri so nazaj grede obiskali še vrhova Krnesa in Smrekovca ter naredili kratek odmor na novih klopeh. Po prihodu na piknik

Foto arhiv Društva Vulkan

Foto arhiv Društva Vulkan

prostor so nas čakali sveže pečeni čevapčiči in hladna pijača. S seboj smo pripeljali tudi mize in klopi. Uredili smo si krasen kotiček sredi prelepe narave. Še kakšni dve urici smo sedeli, klepetali, jedli in pili, nato pa je bil čas, da se odpravimo proti domu. Nekateri smo bili bolj, drugi manj

utrjeni, vsi pa smo bili veseli, da smo naredili nekaj koristnega zase. S prijetnimi občutki in lastnim zadovoljstvom smo se razšli, z željo, da se kmalu zopet vidimo.

BARBARA PETERNEL

ŠOLA

Gimnazija Velenje se lahko pohvali s štirimi zlatimi maturanti

Na Gimnaziji Velenje je letos maturo opravljalo 74 dijakov zaključnih letnikov. Od tega 39 iz programa splošne gimnazije, kjer so maturo opravili vsi dijaki, 17 dijakov športnega oddelka, kjer je maturo opravilo 16 dijakov in 18 dijakov programa umetniške gimnazije, kjer je maturo opravilo 14 dijakov.

V povprečju je maturo tako opravilo 93,2 % dijakov, med njimi so tudi 4 zlati maturanti: Matjaž Čelan, Lara Pustinek Miočić, Neža Vipavc in Nina Smrekar. Poleg zlatih maturantov je še 10 dijakov maturo opravilo z odličnim uspehom.

Vsem dijakom iskreno čestitamo in jim želimo pogumne in samozavestne korake na njihovi nadaljnji študijski in življenjski poti.

Rezultati mature v spomladanskem roku (po razredih)

	4. A	4. B	4. Š	4. U
Število dijakov v razredu	21	18	17	18
Število kandidatov, ki so opravljali maturo	21	18	17	18
Število kandidatov, ki so opravili maturo	21	18	16	14
Odstotek kandidatov, ki so opravili maturo	100	100	94,1	77,8
Število negativnih	0	0	1	4

V šolskem letu 2019/20 so prejeli naziv zlati maturant štirje maturanti:

Matjaž ČELAN	33 točk
Lara PUSTINEK MIOČIČ	33 točk
Neža VIPAVC	32 točk
Nina SMREKAR	30 točk

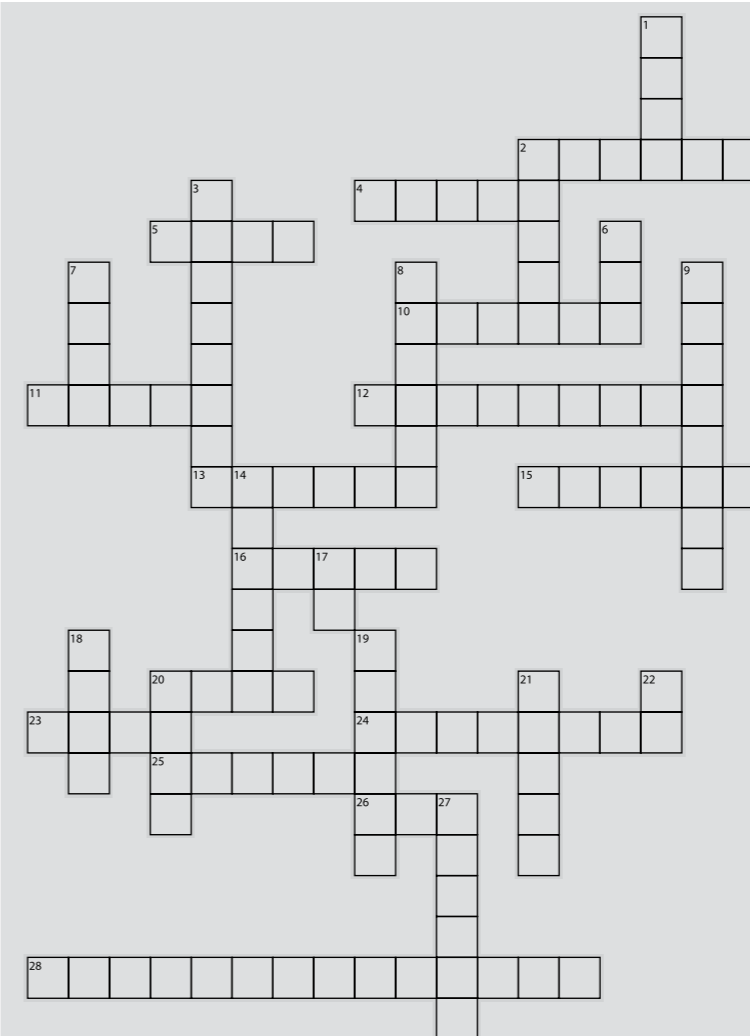

Foto arhiv ŠCV

RAJMUND VALCL

RAZVEDRILO

AMADEJA KOMPREJ BERCE

6				3	1	4		
	3		8		5			2
		9						8
5	6			2	4			
	4						8	7
1		7	3	8	6	2		
4			6	5		8	9	
9	2		1	7		3		5
8	5	1		4				

NAVPIČNO

- Dekagram
- Odisejeva domovina
- Rekrut
- Slavilna lirski pesem
- Razkošna hiša z vrtom
- Glavno mesto Turčije
- Ranjena ženska
- Slovenski operni pevec (Makso)
- Majda Potokar
- Zmeda, nered
- Naselje ob Soči
- Vadba v naravi
- Zliti železa in niklja
- Anže Kopitar
- Cestni stroj za valjanje

VODORAVNO

- Blagajniški iztržek
- Majhno, bradato pravljico bitje
- Odvečna maščoba
- Neuporaba
- Bogastvo, denar
- Ločilo, ki označuje premi govor
- Lobanjski svod

- Ameriški filmski igralec Assante
- Ameriški filmski junak
- Tolmun, krnica
- Kolesarska dirka po Franciji
- Kanta za smeti
- Izplakovanje
- Kralj živali
- Obducent

Šale

Oh, ta korona ...

Zaradi oteženega dihanja in bolečin v prsih sem poklical zdravnika. Rekel je, naj me ne skrbi, nimam koronavirusa, samo srčni infarkt je.

***

Naslovnica v časopisu 25. 3. 1980: Leta 2020 se bodo ljudje vozili z letečimi avtomobili in dopustovali na Marsu. Naslovnica v časopisu 25. 3. 2020: Jutri pride kvas.

Policijsko poročilo v časopisu:

Dne 4. 3. 2020 so policisti v Velenju prijeli migranta, ki je tihotapil pet Slovencev med občinami.

***

Obvestilo iz kriznega štaba: Vsi pari, ki bodo čez 9 mesecev zibali, bodo denarno kaznovani zaradi nespoštovanja razdalje 2 m!

Na poti v službo Dejana ustavi policija.

- Dobro jutro, kam greste?
- Dobro jutro. V službo.
- A imate kakšno potrdbno?
- Ja. Plačilno listo. Izvolite.
- Policaj pogleda.
- Gospod, to ni dovolj!
- Vem, ampak toliko dajo, za položnice plačat je.

FOTOANEKDOTA

Župan Menih rad pomaga marljivim in ustvarjalnim ljudem

JOŽE MIKLAVC

V občini Šoštanj delujeta dve društvi upokojencev – DU Ravne in DU Šoštanj. Po ustanovitvi ravenskega društva, ki je pred nekaj leti nastalo z izdvojitvijo dela članstva in tradicionalnega društva Šoštanj z včlanitvijo še novih občanov (saj se upokojenci množijo hitreje kot mladež), so pri DU Šoštanj ob 74-letnici še bolj pljunili na karbid in jih ne ustavi niti korona »staromarija«. Tako ostajajo mladi in še lažje odrivajo

možnost okužbe. Pogrešajo le večje glasbene spektakle in strokovne ekskurzije, ker se pod taktirko strogega in podjetnega predsednika Janka Zelcerja držijo pravil in ukrepov NIJZ ter zdrave pameti. Da jim gre zares dobro, ustvarjalno in v zadoščenje še mnogih drugih, ki bi v starosti in osami ostali še bolj sami, se lahko zahvalijo tudi županu Darku Menihu, ki rad reče: »Podpiramo tiste, ki že sami dobro

delajo in si ustvarjajo boljše pogoje ter s tem dokazujejo, da starejši nismo za odpis. In tudi sam rad pomagam tistim, ki niso breme družbe in želijo biti vključeni. Če pa je kdo zares v težavah, ga tako organizirani ne bomo pozabili in bo čutil naše roke.« Mi iz redakcije lahko le dodamo pregovor: »Ker lenega čaka strgan rokav, palca beraška ...« Iz bokalov pa starejši itak ne pijejo več!

Foto Jože Miklavc

HUDOMUŠNICA

Vsiljivec

SABINA POTOČNIK – ŠPELA

Daj no, ne spravljaj me ob živce,
nadležen si kot črv v korenju.
Niti en dan me ne pustiš pri miru.
Zjutraj, popoldan, zvečer ... Kar naprej težiš.
Kaj ni dovolj, da te imam?
Ti pa po svoje.
Obsipavaš me s smetmi, z neumnimi forami,
s ponavljajočimi frisi.
Komaj te še prenašam!
Ob pogledu nate bi najraje bruhala,
kadar te moram prijeti, bi jokala in kričala!
Rada bi te zabrisala skoz okno,
te raztreščila s kladivom, privezala nate kamen
in te spustila na dno morja.

A kaj, ko te vseeno potrebujem.
Vem, da si z mano z dobrim namenom.
Tudi lep si, a zame to ni dovolj.
Ne morem te razumeti!
Na tebi je še toliko nedovršenih idej,
iz tebe seva toliko vsiljivih potez.
Vsakič, ko te zaslišim, mi srce bije hitreje.
Ustavim se.
Kaj če znova naredim napako?
Bolje, da se ti izognem.
A se s težavo uprem. Moram govoriti, moram te prijeti.
Tvoja pamet mi počasi kisa možgane.

Ob tebi sem pozabila na smeh, na ples, na pravi čvek.
Nikoli več me ne boš imel privezane nase.
Uredila se bom in odšla.
Poiskala bom drugega, pravega, oblikovanega po mojih merilih.
Zopet se bom lahko smejala, ker ta, ta bo imel tipke!